

MAGYAR

Hungarian Life

ÉLET

Price \$ 4.00
Including GST

AZ AUSZTRÁLIAI MAGYARSÁG EGYETLEN HETILAPJA

THE ONLY HUNGARIAN WEEKLY IN AUSTRALIA

No. 2929. 28 July 2016

Printed Post approved PP 1000 2449

LVIII évfolyam 28. szám

2016. július 28.

A Trump – Clinton összecsapás

Erős versenyben...

A republikánus és demokrata elnökjelölők konvenciók hónapjába fordulva egyre nyilvánvalóbbá válik az a közheles megállapítás, hogy az ország 240 éves fennállása alatt az Amerikai Egyesült Államok társadalma talán sohasem volt olyan megosztott, mint napjainkban.

A közéletet hagyományosan megosztó szociális és társadalompolitikai témák (bevándorlás, abortusz, fegyvertartás, azonos nemű párok jogai, egészségügyi és oktatási reform stb.) terén a különböző választói csoportok egyre távolabb kerülnek a konszenzustól. Ugyanakkor a világgazdasági válság hatására az Egyesült Államokban is egyre kevésbé írható le a politika a *baloldali-progresszív* és a *jobboldali-konzervatív* ellentéppárral.

Mindkét oldalon szélesedik a szakadék a pártelitiek, a politikailag erősen elkötelezett kisebbség és az átlagpolgárok között, ez pedig az utóbbi évtizedek legellentmondásosabb, elementáris társadalmi feszültségek által terhelt kampányát eredményezi.

A korábban ingatlanbefektetőként és valóságshow-hősként ismert New York-i milliárdos, Donald Trump politikai ambíciói nem új keletűek, azonban az elnökjelöltség vezető utat a Republikánus Pártban a 2000-es évek eleje óta tapasztalható vezetői válság, a gazdasági recesszió utáni vagyoni egyenlőtlenlégek, valamint a bevándorlás és a robottechnológia okozta egzisztenciális félelem együttese nyitotta meg számára. Trump

Sullivan Ferenc

hangja a globalizáció és a liberális piacgazdaság veszteségeinek hangja, ugyanakkor sikeresen aknáztá ki az egyetemes zárt világában terjedő, már-már abszurd méreteket öltő amerikai értékeket, illetve a szólás- és vallásszabadságot megkérdőjelező politikai korrektség elleni indulatokat is.

Trump a népszerűségét a hagyományos evangéliumi-keresztény és mérsékelt republikánus szavazótáborral csak kis részben átfedésben lévő, kevésbé iskolázott, korosabb, fehér bőrű munkavállalóknak köszönheti. Trump azonban szélsőségesen megosztó figura, egy júniusi felmérés szerint a választóknak csupán 29 százaléka vélekedett róla pozitívan. Esélyeit tovább rontja, hogy személyével továbbra sem békélt meg sem a republikánus pártelit, sem a párt törzsszavazói.

A republikánus szimpatizánsok többsége – 52 százaléka – elégedetlen azzal, hogy a párt elnökjelöltje a konzervatív értékeknek látványosan ellentmondó életmódot folytató milliárdos lesz. Trump legfontosabb kampánytémája az alulképzett bevándorlók legális és illegális beáramlásának megakadályozása, és kitoloncolásuk a munkabérek növelése és a munkanélküliség letörése érdekében. Mindez a szabadkereskedelmi megállapodások felülvizsgálatának ígéretével együtt komoly visszhangot kelt

a szélsőséges társadalmi egyenlőtlenlések hazájában, ahol a leggazdagabb 20 (!) személy vagyona meghaladja az alsó 150 millió amerikai vagyont.

Bár Trump korábban ígéretet tett arra, hogy kampányát saját magánvagyonából finanszírozza, erősen kérdéses, hogy az internet és a közösségi média nyújtotta ingyenes reklámfelületekre alapozó politikai stratégiája az elnökválasztási küzdelemben is működőképes lehet. Júniusi adatok szerint Trump alig több, mint tizedét költötte fizetett hirdetésekre, mint demokrata vetélytársa, 66 fős kampánystábjába pedig valósággal eltörpült a Clinton kampányán dolgozó 684 alkalmazotthoz képest.

Elegendő-e a pénz és az Obamanosztalgia kombinációja a győzelemhez Hillary Clinton számára?

Ez a kulcskérdés a Trumpnál nem kevésbé ellentmondásos és szélsőséges indulatokat szító demokrata elnökjelölt esetében. Az egykori first lady és külügyminiszter a sokak által gyűlölt, a világgazdasági válságért felelős nagybankokkal és pénzügyi szolgáltatókkal összefonódott washingtoni politikai elit tipikus megtestesítője. Clinton egész kampányát egy mítoszra, jelöltségének elkerülhetlenségére építette, amiben segítségére volt a hatalmas médiahátszél és az elnökjelölt kiválasztásában a pártelit favoritjának komoly lépéselőnyt nyújtó, úgynevezett szuperdelegátus-rendszer is.

A mögöttünk álló év ugyanakkor bebizonyította, hogy a PR-stratégiák által patikamérlegesen kimért üzenetek egyre kevésbé mozgatják meg a tömegeket. Az elnökjelölti küzdelemben végül alulmaradó riválisa, a magát demokratikus szocialistának valló Bernie Sanders ugyanis olyan tömegmozgalmat hozott létre, amely hosszú távon is meghatározó tényező lehet a Demokrata Párt jövőjét illetően.

A Clinton család az amerikai és nemzetközi politikában, a globális pénzügyi elitben, valamint a tömegkultúra és a hírességek világában is páratlan befolyással rendelkezik. Bill és Hillary Clinton szellemi-politikai háttországa, a mintegy 2000 főt foglalkoztató Clinton Alapítvány évi több száz millió dollárból gazdálkodik, és az utóbbi évben nem csupán magán-személyektől és gazdasági társaságoktól, hanem szuverén államoktól is több tíz millió dollár értékben fogadott el adományokat. Így többek között Ausztrália, Németország, Szaúd-Arábia és több olajmonarchia is finanszírozta az alapítványt, a norvég sajtó friss értesülései szerint pedig a skandináv ország kormánya, a szabályok megkerülésével, közel 90 millió dollárral (!) támogatta a Clinton család humanitárius köntösbe bújtatott politikai céljait.

Clinton kampányának eddigi három legnagyobb adományozója Haim

Július 13-án közölt felmérések szerint Donald Trumpot többen támogatják Floridában és Pennsylvániában, mint Clintont, Ohióban pedig pillanatnyilag holtverseny alakult ki a két várható elnökjelölt között.

Ezeket a szövetségi államokat úgynevezett ingadozó államokként tartják számon, ami azt jelenti, hogy választói viszonylag kiszámíthatatlanok, nem elkötelezetten republikánusok, vagy demokrata pártiak, az elnökválasztásokon változóan szoktak dönteni.

A felmérést a Quinnipiac Egyetem tette közzé. A kutatás szerint Floridában és Pennsylvániában kicsiny többséggel ugyan, de egyértelműen Trump a

népszerűbb, támogatottabb, míg Ohióban fej-fej mellett haladnak. Floridában a közvélemény-kutatásban megkérdezettek 42 százaléka Trumpot, míg 39 százaléka Clintont támogatja, Pennsylvániában pedig – ahol 1988 óta nem tudott nyerni republikánus elnökjelölt – Trump támogatottsága 43 százalékos, míg Clinton a megkérdezettek 41 százalékánál népszerű. Ohióban a két politikus pillanatnyilag 41:41 százalékos népszerűséget tudhat magáénak.

Hillary Clinton kampánya azonnal reagált a közvélemény-kutatás eredményeire. Brian Fallon, Clinton kampányának szóvivője Twitter-bejegyzésben szögezte le: „tudjuk, hogy a csata szoros lesz egészen a választás végéig, ezért továbbra is nagyon keményen dolgozunk. Trump komoly veszély”.

Egy másik felmérés is Clinton eddigi előnyének olvadását jelzi. A Marist közvélemény-kutató készített felmérést a regisztrált szavazók véleményéről, s az derült ki, hogy Clinton előnye országos szinten három ponttal apadt Trump előtt.

Június végén, a Fox televízió felmérése még hatpontos Clinton-előnyt mutatott. Forrás: MTI

Saban izraeli-amerikai médiamágnás és üzletember befektetési alapja, a chicagói dollármilliárdos Pritzker család, valamint több mint hétmilliós hozzájárulásával Soros György fedezeti alapja volt. A filozófus végzettségű üzletember befolyását jelzi, hogy a nevével fémjelzett *nyílt társadalom ideológia* a Clinton által képviselt progresszív-szokuláris amerikai politika eszmei háttereként azonosítható.

Clinton a várakozások szerint novemberig akár egymilliárd dollárt is összegyűjtöhet kampánya finanszírozására. A helyzetet igazán groteszkké az teszi, hogy az elitista politikus a szupergazdagok pénze mellé a szakszervezeti tagok 70 százalékát felölelő munkavállalói tömörülések támogatását is megszerezte – sokszor a tagság megkérdése nélkül.

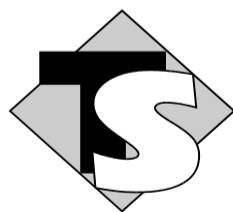
Miben bizakodhat Clinton a szilárd anyagi és szervezeti hátterén túl?

A politikai pályafutása során számtalan hazugságot kapott, a társadalom

mindössze 34 százaléka által pozitív személyiségnek tartott politikus dicsősége jórészt annak tulajdonítható, hogy sikerrel tüntette fel magát az elsősorban a kisebbségek körében komoly népszerűségnek örvendő Obama elnök örökösének. Obama ráadásul egy friss felmérés szerint az utóbbi három és fél évi népszerűségének csúcán van, az amerikaiak 51 százaléka van jó véleménnyel az elnök teljesítményéről. Jórészt ennek és az exelnök Bill Clinton szerepének tudható be, hogy a neoliberális Clinton tarolt az elmaradottabb, jelentős fekete és spanyol ajkú lakosságú déli és keleti parti államokban a demokrata előválasztáson. Kérdéses, hogy ez Trump ellen is elég lesz-e.

November 8-án a régi rend, a hanyatlóban lévő elitpolitizálás csap össze az artikulálatlan, de sok esetben érthető és jogos dühvel és elégedetlenséggel. A párviadal kimenetele az egész világ jövőjére döntő hatással lesz.

Szerző a Nézópont Intézet elemzője

TRUMBLE
SZANTO
LAWYERS

ÜGYVÉDI MUNKAKÖZÖSSÉG

TANÁCSADÁS MINDENFÉLE ÜZLETI ÜGYBEN
HÁZ ÉS MÁS INGATLAN ADÁSVÉTELE ÉS BÉRLÉSE
VÉGRENDELETEK KÉSZÍTÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA
KÉPVISELET PERES ÜGYEKBEN

ÖRÖKSÉG ÜGYEK
KÖZLEKEDÉSI ÉS ÜZEMI BALESETEK
BEVÁNDORLÁSI ÜGYEK
CSALÁDI ÜGYEK ÉS VÁLÓPEREK
TÁRSULÁS FINANSZÍROZÁS
ADÓSSÁGOK BEHAJTÁSA
MAGYARORSZÁGI VONATKOZÁSÚ ÜGYEK INTÉZÉSE
KÖVETSÉGI HITELESÍTÉS

MAGYARUL BESZÉLÜNK

10 CECIL PLACE, PRAHRAN 3181

Telefon: 9529 6222

Fax: 9529 6777

Email: tsz@tsz.com.au

Meghajlás

Szép és felejthetetlen eseményen voltam a minap Debrecenben: nyolcvanfogorvostan-hallgatódiplomaátadó ünnepségét kísérhettem végig.

Egy olyan megállón álltam a járdaszélén, amelyre sokáig emlékeznek majd a szülők és a barátok, de mindenekelőtt maguk az ifjú hölgyek és urak, akik gyógyító „apostolnak” szegődtek az élet körforgásába. A diplomakiosztó ünnepségkeremóniája változó, attól függően, hogy melyik országban, városban és egyetemen kapja kézhez a jelölt azt a dokumentumot, amelynek birtokában úgy érzi: a hódítás útjára lépett. Kanada híres műszaki egyetemén, Waterlooon például az okmány átvétele előtt a hallgató leterdelt a rektor elé, és így hallgatja meg a tudós ember neki szóló elbocsátó üzenetét. Szép szokás. A térdepelő embernél nincs alázatosabb.

Debrecenben az a szokás, hogy a hivatalos beszédek meghallgatása után, egyenként szólítják a hallgatókat, akik a tradicionális talárban kísértálnak a pulpitushoz, kezet fognak a rektorral, megkapják a diplomájukat, majd kezét szorítanak a dékánal és a helyettes dékánal is. Ezután, távozásban, megállnak a pulpitus mellett széksorok előtt, ahol a tanárok ülnek, és őket is köszöntik — meghajlással. A diplomások legtöbbször ezt sem felejtette el, de akadtak néhányan, akik fittyet hányva a tanári kar tagjaira, a három kézfogás után — meghajlás nélkül siettek vissza a helyükre. Mondhatnók, hogy lényegtelen gesztus az illendőség elmaradása, a szememben azonban — különösen ilyen felemelő pillanatokban — egyáltalán nem tekinthető annak!

Keresem a szavakat, hogy mivel magyarázható a köszönet, az udvariasság nyilvános hiánya. Izgalom, figyelmetlenség, fegyelmezetlenség, vagy tán tudatosság az oka? Sosem hittem abban, hogy kétféle magatartás létezik: egy a nyilvánosság számára, egy pedig a magánéletben. Nem az számít, hogy udvariasak legyünk. Az számít, hogy udvarias ember hírében álljunk! A jellem pedig azoknak az értékeknek az együttese, amelyek az egyén magatartását vezérlik. Minden körülmények között, és minden időben. Az élet — ifjú hölgyek és urak — sok tonna fegyelem! Aki ezt nem fogja fel, boldogtalan emberként járja az ösvényeket.

Ajánlom a szóban forgó újsütetű fogorvosoknak Márai Sándor sorait: „Semmiféle magatartás nem jogosult, mely az emberi renden kívül akar felépíteni egyfajta életrendet és napi-rendet. Az ember számára a világ dolgainak és a cselekedeteknek addig van csak értelmük, amíg hatni akarnak az emberekre, s együttműködnek az emberi világgal. Ez az együttműködés lehet közvetlen és lehet közvetett. De saját érdekből senkinek sincs joga élni, igen, még alkotni (én teszem hozzá: gyógyítani) sincs joga.”

Kő András
(Magyar Hírlap)

**DOLLÁR
ÁRFOLYAM**
2016. júl. 21-én
1 AUD = 214.61 Ft

Plácido Domingo Budapesten koncertezik augusztusban

Plácido Domingo tenor és vendégei ingyenes koncerten lépnek fel a budapesti Szent István Bazilikánál augusztus 10-én.

A spanyol tenor legutóbb februárban, az Operaházban rendezett Shakespeare-estély szírvendégeként lépett fel Budapesten.

Plácido Domingo fiatal tehetségek társaságában ad elő népszerű operáriákat, operett- és musicalrészleteket, valamint zarzuelákat – közölte a Müpa.

A rendezvényen az általa alapított Operalia énekverseny két felfedezettje, Angel Blue és Micaëla Oeste mellett Pasztricsák Polina szoprán, valamint Váradi Gyula hegedűs, a Virtuózok című klasszikus zenei tehetségkutató egyik idei díjazottja is fellép. Az esten a Magyar Állami Operaház Zenekara működik közre Eugene Kohn vezényletével.

Plácido Domingo augusztus 10-i fellépése a Szent István Bazilika előtti téren, rossz idő esetén a bazilika épületében lesz 20 órától. A várható nagy érdeklődésre való tekintettel az eseményt a tér körüli utcákban kivetítőkön is lehet majd követni.

Az ingyenes állókoncertre a szervezők fél nyolctól várják az érdeklődőket. Az eseménnyel kapcsolatos további információk a www.domingobudapest.hu oldalon érhetők el.

A világhírű tenor rendkívüli énekési és színészi képességei mellett karmesterként is elismert művész, az utóbbi években a Los Angeles-i Opera főigazgatójaként kamatoztatja tapasztalatait, valamint kiemelt figyelmet fordít a fiatal tehetségek felkutatására és támogatására is.

MAGYAR

Üvegpháron keresztül kékebb a víz

A balatoni nyár sokféle élményt tartogat — egyben azonban biztosak lehetünk, hogy mindenki megtalálja a számára legszórakoztatóbb programot és a legszebb balatoni panorámát ugyanúgy, mint a legkedvesebb éttermet és a legígéretesebb balatoni bort.

Az idén sem lehet unatkozni a Balatonnál. Mindenekelőtt számos strand várja a kikapcsolódni vágyókat. Legnagyobb részük többet kínál a vízpartnál: igényes és sokszínű szórakozást, lédós partszakaszokat, gyermekprogramokat, sportolási lehetőségeket és extrém kalandokat — adta hírül az Itthon.hu turisztikai portál. Vizes élményekben azonban nem csak a Balatonban, hanem a balatonfüredi akvaparkban, Balatonboglár, Balatonlelle, Balatonszemes és Balatonfüred strandjainak élményfürdőiben is részeshetünk. Kipróbálható az elektromos vízisínpálya Siófokon, Vonyarcvashegyen és Balatonfüreden is. Az idén július 1-jén tartották a Kék Hullám Zászló strandminősítő megméretés eredményhirdetését. Háromcsillagos minősítést szerzett, azaz a Balaton legjobb strandjai közé tartozik a füredi Kisfaludy és Esterházy strand, valamint a csopaki és a balatonakali strand. De nem csak a vízben lehet élményeket szerezni, hiszen a tó környékén kitérő borok érlelődnek, híres bortermő vidék, környékét érdemes ilyen szempontból is bejárni: Balatonfüred, Csopak, Badacsony, a Balaton-felvidék vagy a Dél-Balaton boraiban nem lehet csalódnai. A borvidékek településein már augusztusban csapra verik a hordót, és megkezdődnek a jó hangulatú borünnepek, ahol ízletes nedűkkel és gasztronómiai különlegességekkel várnak mindenkit. Mehetünk bortúrara is, Badacsonyban szervezett buszjárattal lehet végiglátogatni a pincéket és a környező tele-

Gyászjelentés

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szerető testvér,
Édesanya és nagyanya

Makk Rózsa

hosszú szenvedés után
visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Gyászoljak: gyermekei - Csilla, Huba és Zoltán Swain
és családjaik,
a Makk család és mindazok akik szerették.

Isten nyugtassa békében.
Szívünkben mindig velünk megmarad.

2016

Augusztus

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
1	2	3	4	5	6	7
Boglárka	Lehel	Hermina	Domonkos	Krisztina	Bereta	Ibolya
8	9	10	11	12	13	14
László	Emőd	Lőrinc	Zsuzsanna	Klára	Ipoly	Özséb
15 Nagyboldogasszony	16	17	18	19	20 Szent István ünnepe	21
Mária	Ábrahám	Jácint	Ilona	huba	István	Hajnal
22	23	24	25	26	27	28
Menyhért	Bence Farkas	Bertalan	Lajos	Izsó	Gáspár József	Ágoston
29	30	31	„Akárhogy finanszírozza a civil szervezeteket Soros György, meg akárhogy próbál meg bemenni a médiába és hangulatot kelteni, az igazság az, hogy amit a nyugati országok menekültügyben ma csinálnak, azt a saját népük erőteljesen, növekvő számban és növekvő erővel ellenzi.” Orbán Viktor			
Beatrix	Rózsa	Erika				

HÍREK

püléseket. Autentikus élményt és finom ízeket ígérnek a helyi termelői piacok is, ahol mindent megtalálhatunk a házilag készített kecske- és juhsajttól kezdve a pikáns házi kolbászon, a lekvárokon és különleges mézekben át egészen a kemencében sült ételekig. A friss, bizsergető úborokot családi pincészetekben, borteraszokon is meg lehet kóstolni, így a borok zamata a táj szépségével párosul. A poháron át nézve még kékebb a tó, még zöldebbek a szőlőhegyek és még szebbek a fehér falú présházak és a hegy lábához húzódó kis falvak. Mind a jellegzetes ételeknek, mind pedig a hozzájuk illő boroknak egyre több esemény, fesztivál, gasztronómiai ünnep igyekszik rangot adni — egyben kitűnő szórakozást, kikapcsolódást kínálva a vendégeknek. Fűreden augusztus 6-án kezdődik a hagyományos Balatonfüredi Borhét. Az egyedülálló természeti adottságokkal és kellemes, mediterrán jellegű éghajlattal rendelkező Balatonfüred 19. századot idéző városrésze számos látnivalót, nemzetközileg is jegyzett kiállítást, a Tagore sétány pedig kellemes sétát kínál. Fűred a balatoni vitorlázás központja — a parton interaktív vitorlástörténeti kiállítótér és a balatoni akvárium várja a vendégeket. Frissítőként több kútnál is megkóstolható a szénsavas víz. Tihany Magyarország első tájvédelmi körzete, s mint ilyen, egyedülálló természeti környezettel várja vendégeit. Ebben kiemelkedő szerep jut az illatos tihanyi levendulának. A megszületett hajókikötő és a nemzeti park, valamint a bencés apátság látogatóközpontjai teszi gazdagabbá a félszigetet. A Balatonnál 2015 végétől a 2016 nyaráig négy kikötővel bővült a vitorlázóhálózat. Előbb Vonyarcvashegyen nyílt meg a Vonyarc Marina, majd ezt követte májusban Balatonfenyves és Alsóörs kikötője, ahol minőségi élményvitorlázásban lehet része annak is, aki ott bérel hajóhelyet, de annak is, aki egy jacht- vagy vitorlázókirándulásra fizet be.

A balatoni nosztalgiahajóknak tavasztól ősziig tart a szezon. A Balatoni Hajózási Zrt. jóvoltából többféle hajóprogramon is részt vehetünk, a Kristinus borbirtok borkóstoló nosztalgia hajóprogramjaitól kezdve egészen a sétahajózásig. Tavaly adták át a nagyközönségnek az eredeti tervek alapján újra felépített Kisfaludy gőzöst, amely Balatonfüred kikötőjéből viszi kirándulni a vendégeket.

SZENT LÁSZLÓ EMLÉKÉVE LEHET 2017

Közép-Európa történelmi keresztény hagyományainak és a magyarság öntudatának erősítése érdekében 2017 Szent László-émlékévvé nyilvánítását kezdeményezte a Báthory-Bem Hagyományörző Egyesület — jelentette be tegnap a szervezet elnöke, **Okos Márton** erdélyi közíró.

Az elképzelését már most többen támogatják, így például Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke, számos hazai és határon túli község, valamint civil szervezet. Okos Márton hangsúlyozta: Szent László Erdély és a magyarországi lengyelek védőszentje, ereje, erkölcsössége, katonai és államférfiúi fellépése pedig a ma embere és politikusa számára is példaértékű. Szerinte az emlékévet időszzerűvé teheti, hogy jövőre lesz **Szent László koronázásának 940. és szentté avatásának 825. évfordulója.**

Mintegy aktuálisabb indokként a kezdeményező kiemelte, hogy a Szent László-émlékév nemcsak a sok évszázados magyar-lengyel barátságot erősítheti, de a visegrádi együttműködés előtt is további egyházi és kulturális távlatokat nyithat a jelenlegi, népvándorlással terhelt időkben. A szigorú törvényeiről és lovagiasságáról híres Árpád-házi király Lengyelországban született, a Kárpát-medencében tevékenykedett, Nagyváradon és Zágrábban püspökséget alapított, majd Szlovákiában halt meg — személye tehát összeköti Horvátországot, Romániát és a visegrádi országokat — fűzte hozzá.

Lomnici Zoltán ugyanakkor arról beszélt a sajtótájékoztatón, hogy a múlt az a szilárd talaj, amelyre a jövőt építhetjük, ezért fontosnak tartja, hogy minél többen csatlakozzanak Okos Márton kezdeményezéséhez, amihez egyébként a kormány támogatását is szeretnék elnyerni. Utalt rá, hogy bizonyos körök sze-

rint ez a fajta gondolkodás idejéért, ám ő úgy látja, hogy a történelmi hagyományok ápolása erősíti az országot, valamint az anyaországi és a határon túli magyarság közötti köteléket is.

NAGYON GYORSAN ELKELNEK IDÉN A JOBB LAKÁSOK

Az év első felében is folytatódott az ingatlanpiac pezsgése, a jobb lakások alig egy-két hónap alatt vevőre találtak. Az átlagos értékesítési árak kis szünet után némileg ismét emelkedtek.

Kiemelkedő a forgalom az ingatlanpiacon, és bár kevés az érdeklődő, de komoly a vételi szándékuk — állapította meg 2016. első félévi elemzésében a Duna House (DH). Az ingatlanközvetítő cég becslése alapján január-júniusban mintegy 2 százalékkal több adásvétel történt, mint egy éve ugyanekkor. Az első negyedéves „pihenőt” követően a második negyedévben folytatódott a 2014-ben kezdődött áremelkedés, igaz, reálértéken még mindig alacsonyabb az árszint, mint a válság előtt, 2008 első negyedévében volt.

Budapesten továbbra is az V. kerület a legdrágább, ahol 689 ezer forintra nőtt a téglalakások négyzetméterenkénti átlagára. Kicsivel félmillió forint fölötti átlagárak jellemezték a II., a XII., az I. és a VI. kerületet is. A legolcsóbb a XXIII. kerület, ahol az átlagos négyzetméterár 206 ezer forint körül alakult. Háromszázezer forint fölött keltek el a panelakások a III., a IX., a XI., a XIV. és a XVI. kerületben, a XIII. kerületben 354 ezer forint volt az átlagáruk. A XVIII. kerület a legolcsóbb, itt egyzetméterenként 216 ezer forintba kerül átlagosan egy panel.

Vidéken az első hat hónapban Győr-Moson-Sopron megyében vették a legmagasabb átlagáron (323 ezer forintért) a téglapépítésű lakásokat, amivel a második legdrágább Veszprém megyét (297 ezer forint) is jócskán megelőzte a régió. A DH szerint a másik véglet Tolna, ahol mindössze 124 ezer forintos négyzetméteráron keltek el a téglalakások. A panelek átlagára Győr-Moson-Sopronban 239 ezer forint, Hajdú-Biharban 224 ezer forint emelkedett. Kétszázezer forint körüli négyzetméterárak jellemezték Pest és Veszprém megyét, a legolcsóbban Borsod-Abaúj-Zemplénben (107 ezer) és Jász-Nagykun-Szolnokban (109 ezer) keltek el a panelek.

A fővárosi kerületek többségében három hónapon belül elkelt egy-egy ingatlan. A téglalakásokat a meghirdetéstől számítva átlagosan 45 nap alatt megvették a XVII. kerületben, de nem kellett sokkal többet várniuk az eladóknak a VII., a XIX. és a XX. kerületben sem. Békés, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Tolna és Vas megyében három-három hónap alatt elkelt egy-egy téglalakás, míg a paneleket Bács-Kiskunban, Hajdú-Biharban és Szabolcs-Szatmár-Beregben két hónapon belül eladták.

Meghívó

a NSW-i Magyar Szövetség

2016. augusztus 14-én vasárnap du.2.30 órai kezdettel rendezi

Szent István királyunkról való ünnepélyes megemlékezését

A megemlékezés ünnepélyes **Ökumenikus Istentisztelettel** kezdődik de 11,30-kor a Uniting Church, Carrington Ave, Strathfieldben, azt követően **ünnepi ebéd** du 1.30-kor a Magyar Házban 1 Breust Place, Punchbowl (bejárat Highclare Ave)

Ünnepi beszédet mond Magyarország Nagykövetsége részéről

Dr. Tóth Ferenc elsőbeosztott diplomata ideiglenes ügyvivő

Az ünnepi műsort a KCSP ösztöndíjas fiatalok és a Katolikus Közösség tagjai adják

Műsorvezető: **Gruber Enikő**
Kenyér és asztali áldást mond
Ft. Lédeczi Dénes atya

Belépődíj ebéddel együtt 25 dollár
Helyfoglalás, ebéd rendelés:
Czibere Kata: 0447 371 765
Székely Erzsébet: 0450 004 223

L.Y. TONGE & CO. LAWYERS

Dr. Livia Tonge Principal

PERSONAL INJURY LAWYER

NO WIN, NO FEE

A LEGNAGYOBB HOZZÁÉRTÉSSEL ÉS GONDDAL VEZETJÜK LE

JOGI ÜGYÉT BÁRMILYEN BALESETI KÁROSODÁSÁVAL

KAPCSOLATBAN.

MAGYARÚL ÉS ANGOLÚL BESZÉLÜNK

www.tongelawyers.com.au

Suite 7, 600 Lonsdale Street, Melbourne VIC 3000

Telefon: 9670 5504

Fax: 9602 5615

Email: ltonge@tongelawyers.com.au

A NSW-i Magyar Szövetség augusztusi eseménynaptára

- Hétfő** NSW-i Magyar Szövetség Tanácsulása 18.30 Magyar Ház, Punchbowl
- Péntek** Családi vacsora DMSZ Glendenning
- Szombat** Katolikus szentmise 18.00 órakor; Karitás vacsora, Mindszenty Otthon, Ashfield. Bográcsos bál DMSZ, Glend.
- Vasárnap** Cserkész piknik és vásár Cserkész Otth. Flemmington
- Péntek** Családi vacsora DMSZ Glendenning
- Szombat** Szent István Bál H. Social Club, Edensor Park.
- Vasárnap** Szent István ünnepély: Ökumenikus Istentisztelet 11.30 Uniting Church, Strathfield
Ünnepi ebéd 13.30 majd Ünnepi műsor 14.30 Magyar Ház, Punchbowl
Tagsági ebéd, DMSZ Glendenning
- Péntek** Családi vacsora DMSZ Glendenning.
- Szombat** Cserkész összejövetel – Szent István táborútz Cserkész Otthon, Flemington
- Vasárnap** Szent István ünnepély, piknik – DMSZ Glendenning
- Péntek** Családi vacsora DMSZ Glendenning.
- Szombat** Magyar Iskola Bál – DMSZ Glendenning
- Vasárnap** FMSZS Közgyűlés, 60 éves évf. előkészítése Magyar Ház, Punchbowl
★★★

Minden vasárnap

- 11.30 Református Istentisztelet Uniting Church, Strathfield
10.30 Katolikus Szentmise Szent Erzsébet Otthon, Dean Park
Minden szerdán: 20.00 Kengugró Táncsoport, táncpróba Uniting Church Hall, Miller Str. Kingsgrove
Minden hó harmadik szerdáján -Szórakoztató est Magyar Karitás, Ashfield

Minden hónap második és negyedik csütörtökén Irodalmi eladások Magyar Karitás, Ashfield

Minden szombat: 8.30 Magyar középiskola 7-12 osztályig Bankstown Girls High School, Mona Str. Bankstown

12.15 Magyar általános iskola ovoda – 6. osztály Homebush West Public School, Exeter Rd. Homebush

14.30 Magyar cserkészlet Melville Res. Hampstead Rd. Flemington
17.00 Kodály Táncsoport, táncpróba Melville Reserve, Hampstead Rd. Flemington

Bővebb tudnivalók a szervezetek hirdetésében található

ÜGYVÉD BUDAPESTEN

nagy gyakorlattal és szakértelemmel, mindenféle ügyintézés, jogi tanácsadást vállal. Forduljon bizalommal:

Dr. Horváth Anna

e-mail:

drhorvatha@yahoo.com

fax: (0011) 36-1-4038503

Mintha ez a bolygó egyre inkább szakadékokkal szabdaltnak éreztetne.

S most nem a mélységek tengeri árkokról, folyó vájta hatalmas kanyonokról, félelmetes morajlással mozgó tektonikus lemezekről beszélnek. Sokkal inkább a köztünk, emberek közt egyre mélyülő szakadékokról. Nem is a szociális különbségekről, az anyagi lehetőségek elképesztő különbözőségeiről. Nem a földrajzi, klimatikus, gazdasági és egyéb eltérésekről. Még csak nem is a háborúkról, amelyekben ma együtt éljük a 21. század birodalmi manővereit az őskor törzsi népiertésainak rettenetével.

Hasonló szakadékok, amióta a civilizáció létezik, voltak. Sosem volt szinkron Európa és Amerika, Afrika és Ázsia között, de még Athén és Spárta között sem. De az egyes civilizációk szervesen fejlődtek, a generációk egymás tudására építettek, egymás teljesítményét tisztelték, meséiket, legendáikat továbbadták. Persze voltak vagdalkozások, minden múltat megtagadások, közülük a jakobinusokét – nagy szerencsére a világnak – Napóleon terelte kordába. A másikat, a marxista kommunista világboldogítást nem lehetett kordába terelni, ha csak nem gondolja valaki, hogy Sztálin tette ezt meg a „modernizáció” jegyében... A kommunista uralom mély szakadékot vágott a Föld nevű bolygó felszínébe, s bár megbukott, mintha a szakadék még mindig ott tátongana

Áttetsző pallón

mellettünk. Úgy tűnik, csak valami áttetsző vékony pallót fektettek le 1990 táján a szakadék fölé. Aki soha nem járt a szakadék szélén, nem is lát át a pallón, átsuhanva a schengeni határokon. De mi, akik itt élünk, látjuk a mélységet. Nem csak képzeljük. Az akasztófákat, a lágereket, a megalázott emberek megfagyott tekintetét. Halljuk lentről a panaszos hangokat, a milliónyi áldozat sóhaját, halljuk a hazugságok szólóait, az átkokat. Ezek ma is sok arcról tépik le a mosolyt.

Ez az álcázott szakadék ott húzódik, ahol valaha a vasfüggöny. Mi betemetnénk. De mintha Bécsben már nem értenék a mélyről jövő hangokat, és ami még érthetlenebb: Berlinben sem. Hacsak nem úgy gondolják, hogy a szakadéknak ott a helye, amíg világ a világ. Bécs tíz évvel a második világháború után megszabadult a kommunizmustól, Berlin negyvenöt év után. Úgy tűnik, mindkét fővárosban tessék, hogy ők a szakadék „innenső” oldalán vannak, Közép-Európa, és ami attól keletre van, az a „túlsón”. Berlin olyan erős és pragmatikus lett, hogy a szakadékot rakosgathatja is. Európa jövője ez: marad-e a szakadék – amint Berlin és Bécs ma még akarja – vagy betemetjük. Mementónak sem kell. Európa határai máshol vannak. Nem

Nagyecenk és Kismarton között. Ha egy magyar munkás ugyanarra a munkára képes a német cégek magyarországi gyáraiban, mint egy német valahol Bajorországban, a szakadéknak el kell tűnnie. Márpedig képes. De képesnek kell lennie átlagban minden magyar munkásnak. Tanárnak, tudósnek, aszfaltozónak, vízvezeték-szerelőnek, adminisztrátornak, gazdának, pincérnek, sofőrnek, szakácsnak, orvosnak, sőt még politikusnak és szakszervezeti aktivistának is. *Képes? Rengeteg értéket, munkát, anyagot hordtunk mi már abba a szakadékba. Még többet vittek tőlünk a szakadékon túlra. De az ároknak alig csökkent a mélysége.*

Hogy mi ennek az oka? Talán egy másik szakadék, amely itt, Magyarországon közöttünk húzódik, és nemhogy csökkenne a mélysége, de egyre mélyül. Ennek a szakadéknak a feltöltése a magyar humán intelligencia dolga. A mi dolgunk, hogy a generációk emberöltőkön át természetes igénnyel adják át tudásukat egymásnak. Egymásnak, mert ma olyan kort élünk, hogy a korábbi generációnak is tanulnia kell az újabbtól. És mindig tanulni, akitől lehet. Akkor tudjuk betemetni az átkozott szakadékokat. Ehhez kell a „bölcész” is, a

„realista” is. Nem térül meg látványosan a „ráfördítött költség”, de ezerszer, ha közös a célunk. Nem kár a harcért!

Az elmúlt évszázadban gyakran megszakadt kontinuitás helyreállítása most a forradalmi cél. Megkönnyíti a dolgot, ha létezik a család, az embernek vannak szülei és vannak gyerekei. Van füle, hogy hallja a hangot, van szeme, hogy lássa a gyönyörű kék eget. Zenét, filmet, festményt, fotót, a természet csodáit. S legyen mit meglátni. Legendákat, szimbólumokat, katedrális pompájánál átszellemültebb kápolnákat. Ez a folyamatosság megtört. És töretik ma is. Túl gyorsan és drasztikusan változtak az ízlések, túl távol kerültek egymástól a generációk, túl sok volt az értelmetlen harc, a tiltás, a pofon, a megvetés, még az ok nélkül lázadás is.

A rombolás. A politikai- és kulturárharc, amelynek lényege a kulturálatlanság. Káosz alakult ki, amelynek vége mindig a megértés teljes hiánya. Magunk megértéséé is. Meghasonlás.

Nagyapám a magyar nótát szerette. Én nem. De azt szerettem, ahogy a bognárműhelyben a fával bánik. Apám **Vámosi Jánost** kedvelte. Én nem. De azt szerettem, hogy erdőben, szabad tűzön készíttük el az ebédünket. Én a **Led Zeppelint** kedvelem, de ma már **Elvist** is. A kisebbik lányom **Jared Letót** szereti, én nem. De azt szeretem, hogy világcsavargó, az egész világot látni akarja, és a világegyet sem hagyja itt a szülőföldjét. *Hogy bennem mit lehet szeretni?*

A hetvenhármas Zeppelint, vagy a hetvenhetes Elvist? Majd kiderül. Elérzékenyülni a nagylányommal tudok igazán, **Mária unokám** szeret bennem valamit, amit csak úgy tud kifejezni, ha potyognak a könnyei, amikor elmegyek. Ezek felett a szakadékok felett is áttetsző pallók vannak, de lent egymást látjuk és az se baj, ha Elvist hallgatom, és ásítasz.

Vannak szakadékok, amelyeket nem lehet eltüntetni. De minden embernek, aki a gondolatot, a tehetséget megérti, megérzi, nyert ügye van. S ha ilyenek leszünk, nyert ügyünk van minden szakadékkal szemben. Még az évekkel, az idővel szemben is. A sablonok és

béklyók nélküli ember tud szeretni. És kap is szeretetet.

A sablonokat kell legyőzni. A beidegződéseket. A „gyakorlatot”. A „mindig így csináltam” ezernyi csapdáját.

Az ízlés ezerszínű s akár gondolatát is összeállhat. A gondolat felfoghatatlan sokaságú, de csak egymásba fűzve érdekes. Különben csak ideológia, jobb esetben filozófia. A magyar nagyon érzi a különbséget. Nálunk a költőt tartjuk a legnagyobb becsben, de csak ha nem ideológus. Rajongó nép vagyunk, és néha megfeledezünk arról, hogy minden egyes munkát költői hivatástudattal kell végezni. Ez az, amit tudnak a nagy szakadék túloldalán. Mert arrafelé nem szakították szét erőnek erejével a generációk átöröklődő tudásának szötteit. Nem volt „kuláklista”, kollektivizálás, totális államosítás, egész társadalmi rétegek likvidálása, amelyek közül mennyire hiányzik ma is a mi „csökevényes” magyar polgárságunk!

S aztán nem volt mindennek a primitív tükkörképe spontán és egyéb privatizációval, „kárpótlással”, földárveréssel. A múlt értékes szötteit, díszes selyempalástját csak az tudja folytatni, aki a varrást, szövés, hímzés mesterségét ismeri. A legfontosabb feladat ennek a kontinuitásnak a helyreállítása, vagy újratereztése, ha kell.

Mindez Esztergomban jutott eszembe, a Bazilika kupolája alatt, gyönyörű főpapi palástok előtt elámulva. A hatalmas panorámaablakon át alig láttam a mesterségesen vájt szakadékot, amely a Duna sodrának közepén van. És mégis, az most egy másik ország. Ha ezt a szakadékot betemetjük – a híd megépült! –, majd betemetjük azt a nagyobbat is. Sorsközösség áll fenn a Duna táján. Mindenkinek javasolom, hogy jöjjön ide fel, és aztán gyalog bandukoljon el **Babits Mihály** házához, tekintsen le a városra és a bazilikára, és szálljon magába egyetlen hosszú pillanatra. Sárgabarackot már nem rázhat a meggyötört fáról. Ez az én privilégiumom volt. A szürke falra viszont már egyikünk sem írhatja fel a nevét.

Szerencsés Károly
(Magyar Hírlap)

A VIKTÓRIAI MAGYAR TANÁCS

műsoros vacsorát rendez

három táncsoport szereplésével

2016. Augusztus 6-án, Szombaton 18 órától

a Magyar Központ Ifjúsági termében

760 Boronia Rd Wantirna

Az 1956-os
forradalom és szabadságharc
60. évfordulója tiszteletére tervezett
Nagyszabású

1956-2016 EMLÉKHÉT javára

A műsor után Ági és Pityu tánczenéje szórakoztat

Belépőjegy egységesen **30 dollár**

12 éves korig ingyenes
gazdag tombola

a jótékonyági rendezvény adományozóit külön elismerjük

Jegyrendelés **Fodor Jolka** telefonszámán:

5996 4006

Tabulam & Templer Homes for the Aged
31-41 Elizabeth Street,
Bayswater VIC 3153

- * Kulturálisan megfelelő öregotthon európai származású emberek számára
- * A legmagasabb államilag hitelesített színvonal
- * Alacsony és fokozott mértékű támogatás
- * Rövid tartózkodási szolgáltatás
- * 24 órán keresztüli támogatás
- * Frissen készített ételek magyar szakács által
- * Több nyelven beszélő személyzet
- * Állatbarát környezet
- * Rendezvények és jó életmód programok

*Több információért vagy helyszín túráért,
kérem forduljon*

Simo Évához a (03) 8720 1300 telefonszámon

www.ttha.org.au

Nincs olyan, aki valakinek ne hiányozna.

Tavaly 252 ember halt meg útjainkon. Mindegyik valakinek az apja, anyja, gyereke vagy barátja volt. Nincs olyan útjainkon, aki valakinek ne hiányozna. De ha együttműködünk, elérhetjük célunkat, hogy ne legyen egy haláleset se, és komoly sérülés se. További tájékoztatásért keresse fel ezt a címet: towardszero.vic.gov.au

MAGYAR CÍMTÁR

NSW-I MAGYAR SZÖVETSÉG, SZERVEZETEK, EGYESÜLETEK, EGYHÁZI KÖZÖSSÉGEK, ISKOLÁK

NSW-i Magyar Szövetség, Elnök Klebecskó Árpád, Tel: 0421 342 269. E-mail: arpadk120@gmail.com Titkárság 0404 118 902. Email: hcnsww@outlook.com
Délvidéki Magyar Szövetség, 31 Glendenning Rd. Glendenning, NSW 2761, Tel.: 9675-2103. Email: zolideak@me.com — Magyar Ház, 1–5 Breust Pl. Punchbowl 2196, T.: 9759 6974, Email: balazs@tpg.com.au — Szent Erzsébet Otthon, 1 Symonds Rd. Dean Park 2761, Tel.: 8818-8501, Email: judith.gonyesehac@com.au — Hungarian (Magyar) Social Club, 706–708 Smithfield Road, Edensor Park NSW 2177. Tel.: 0414 672 155 Email: Hungariansc@gmail.com — Magyar Rádió Mozaik Sydney, Ilosvay Gusztáv 0412 264 890 Email: parbaj61@gmail.com

Társadalmi és karitatív szervezetek:

Szent Erzsébet Karitás Társaság, 120 Parramatta Rd. Ashfield 2131, Tel.: 9799 5469. Mobil: 0401 579 806 Email: seanst1@optusnet.com.au — Ausztráliai Magyar Kisebbségi Alap, Bánki Éva 118 Boronia Rd. Greenacre NSW 2190, Tel.: 9793 2789. Mobil: 0425 373 710 Email: vebanki@tpg.com.au

Bajtársi szervezetek

Független Magyar Szabadságharcos Szövetség Ausztrália, v. Bene Ferenc elnök. FMSZSZ P. O. Box 10. Helensburg, 2508. Tel.: 4294-1919. Email: ferenc1956@dodo.com.au Magyar Harcosok Bajtársi Közössége (MHBK) Főcsoport vezető vn Tassányi József. Mobil: 0421 039 925. Email: vjzsef@lycos.com

Magyar egyházközösségek és lelkészek:

Ft. Lédeczi Dénes, katolikus lelképásztor, 51-59 Allawah Street, Blacktown, NSW 2148; Telefon: (02)9622-1125, Mobil: 0418135020; email: ledeczidenes@gmail.com — Magyar Református Egyház, Nt. Péterffy Kund, Tel.: 4751-7860, Mob.: 0416 370 100, Email: mresydney@yahoo.com.au Cím: 114 Hamrun CCT, Rooty Hill 2766.

Magyar Iskolák és Ifjúsági Szervezetek

Flemingtoni Magyar Iskola, Exeter Rd. Homebush West, NSW 2140, Kóry Kati. 0413 194 884 Email: katalinm2009@hotmail.com — Bankstowni Állami Magyar Középsiskola, Mona Street, Bankstown, NSW 2200, Sólyom Judit, Tel.: 9314-0247. — Magyar Cserkész Otthon, Melville Reserve, Hampstead Rd. Homebush West, Tel.: 9764 1687. — Maci Klub Magyar Játszó-csoport, Cserkészotthon, Melville Reserve, 52 Hampstead Rd. Homebush West, NSW 2140. Péterffy Réka Tel: 4751-7860, Mobil: 0407 412 622.

SZAKMAI CÍMTÁR

Külképviselet

Magyar Nagykövetség, Cím: 17 Beale Crescent, Deakin, ACT 2600. Email: consulate.cbr@mfa.gov.au

Internet: www.mfa.gov.au/kulkepvisolet/AU/HU

Telefon: (02) 6282 3226 és (02) 6282 2555

Fax: (02) 6285 3012

Ügyfélfogadás: hétfő, szerda, 09.30 – 15.30, előzetes bejelentkezés alapján.

Telefonos ügyfélszolgálat: hétfőtől péntekig 09.30 – 12.00

Cukrászat:

Sweet Kiss Cake Shop, 343-345 Clovelly Rd. Clovelly 2031, T.: 9664-2654

Wellington Cake Shop, 157 Bondi Rd. Bondi 2026 (Opp. Wellington St.) Tel.: 9389-4555.

Étterem

Corner 75 magyar étterem 75 Frenchmans Rd. Randwick NSW 2031 Tel: 9399 5712

Ügyvéd:

A. B. Török & Company, Level 1. 9 Burwood Rd. Burwood 2134. Tel.: 0419428933, Fax: 63550243.

Magyar italok

Goulburn Wine & Spirits 9 Brisbane St. Darlinghurst 2010 Tel 9264-8459, fax 9264-8941.

Tévé antenna szerelő

DUNA tévé és egyéb digitális antennák, csatornák beállítása. Telefon: Géza 0412-358-460

Orvos:

Orthopéd Sebész

Dr Szomor Zoltán, Térd, csipő és egyéb mozgásszervi betegségek sebészi kezelése Tel: [02] 9598 6777 Level 2, Kirk Place 15. Kensington St. Kogarah 2217. www.stgeorgehi.pandkneeclinic.com.au

Fogorvos:

Dr. Oliver Szakáll, 14 Hillend Rd. Doonside, 2767. Tel.: 9622-4177.

Szállító, Költöztető:

OSS (World Wide Movers Pty. Ltd.) 36–38 Bearing Rd. Seven Hills, 2147 T:(02) 8825 9300, Fax: (02) 8825 9333.

Tolmács, Fordító: Bárány Márta,

Tel: 9211 3664, Fax: 9280 0340

Állami tolmács és fordító

Szabó Éva Van Steenwyk Tel.: 02-9427-1160 Mobile: 0418-420-236

Melbourne-i Konzuli Iroda elérhetőségei:

Cím: 123 St. Georges Rd., Nth. Fitzroy, VIC 3068 (Bocskai Központ) E-mail: consulate.mel@mfa.gov.au

Honlap:

www.mfa.gov.au/kulkepvisolet/melbourne/hu

Bejelentkezés előzetes időpontfoglalás alapján munkanapokon 13:00-16:00 óra között az alábbi telefonszámon: (03) 9486-3397

HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK -

A határon túli magyar közösségek között a kárpátaljai magyarság küzd legszívósabban a megmaradásért, a magyar kormány megfelelő gazdasági eszközökkel támogatja ezt a küzdelmet – jelentette ki Magyar Levente, a Külgazdasági és Külügyminisztérium gazdasági diplomáciáért felelős államtitkára szombaton Tiszapéterfalván, amikor megnyitotta a III. Turul Expo kiállítást és vásárt.

Magyar Levente beszédében hangsúlyozta: a következő néhány évben tízmilliárd forintos nagyságrendben fognak „pénzt pumpálni” Kárpátalja gazdaságába, úgy, hogy minden egyes forint vagy hrvnyva a legnagyobb hatékonysággal hasznosuljon, legjobban szolgálva a munkahely- és egzisztencia-teremtést.

Az államtitkár bejelentette, hogy a Kárpátaljának szóló gazdasági támogatási program keretében néhány napon belül kiírják az első pályázati fordulót, ami több ezer kárpátaljai magyar vállalkozónak, gazdálkodónak jelenthet hónapokon belül jelentős, idén kétmilliárd forintos támogatást. Emlékeztetett arra, hogy az elmúlt évtizedekben sokszor volt szó arról, hogyan lehetne a kárpátaljai magyar közösséget megsegíteni, de olyan léptékű gyakorlati támogatás nem érkezett erre a területre az Egán Ede nevéhez kapcsolódó, több mint száz évvel ezelőtt szervezett „hegyvidéki akció” óta. Ennek a programnak a fellelővételként, folytatásaként döntöttek úgy, hogy elindítják Kárpátalján a gazdaságfejlesztési programot. Kiemelte: a mezőgazdaság, ipar és turizmus terén működő kárpátaljai magyar vállalkozókra szeretnék építeni a kárpátaljai magyarság jövőjét, hiszen ők hoznak létre munkahelyeket, többletértéket és ők képesek nagyobb számban integrálni termelési struktúráikba a kárpátaljai magyarokat.

Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KM-KSZ) elnöke, az ukrán parlament képviselője beszédében helyes reagálásnak nevezte a kárpátaljai magyar közösség részéről a „tömegeket meg-

mozgató” rendezvényt azokra a kihívásokra, amelyekkel szembesül. „A jelentősége annak tükrében értékelhető csak igazán, ha figyelembe vesszük az ukrán helyzetet, a háborút, a gazdasági válságot és politikai káoszt, amely körülményektől azt várhatnánk, hogy a magyar kisebbség elrejtőzne, nem nyilvánítaná ki az akaratát. Ezzel szemben – s ezt a tiszapéterfalvai termékiállítás és vásár is jelzi – a kárpátaljai magyarság komoly célokat, terveket tűzött ki maga elé, hogy megmaradhasson, fejlődhesen szülőföldjén” – hangsúlyozta a politikus.

Brenzovics László jelezte, a következő hetekben tájékoztató körúton fogják ismertetni a vállalkozókkal a gazdaságfejlesztési támogatás és a hitelhez jutás pályázati feltételeit.

Magyar Levente az MTI érdeklődésére elmondta, előrehaladott stádiumban van annak a mintaprojektnek a megvalósítása, amelynek keretében 1,5 milliárd forintos beruházással gyümölcs- és zöldségfeldolgozó üzem létesítenek a Huszthoz közeli Viskén. Mint közölte, a beruházásnak kettős célja van, egyfelől több ezer, gyümölcs- és zöldségtermesztéssel foglalkozó kárpátaljai családnak tud munkát biztosítani, másfelől hozzájárul az adott környéken egykor igen fejlett almatermesztési kultúra újjáteremtéséhez.

A kétnapos tiszapéterfalvai rendezvényen öt ország 82 kiállítója vesz részt. A kiállítás és vásár keretében több üzemterem-találkozót és előadást is tartanak.

Nagy-Britannia Brexit-ügyi minisztere szerint „nagyvonalú” megállapodás várható London és Brüsszel között a Nagy-Britanniában élő külföldi EU-állampolgárok, illetve az uniós társállamokban élő britek jogainak csorbíthatatlanságáról, de azt nem zárta ki, hogy a jövőben „egy bizonyos időpont után” az újonnan érkezőkre már nem vonatkoznának ugyanezek a jogok.

David Davis, aki a Mail on Sunday című konzervatív brit lapnak adott interjút, elvetette annak lehetőségét,

hogy a Nagy-Britanniába települt hárommillió külföldi uniós polgárnak távoznia kellene a brit EU-tagság megszűnése után. „Nagyvonalú megállapodás lesz a már itt tartózkodó EU-migránsok ügyében, és nagyvonalú megállapodást kötünk az EU-ban élő britek ügyében is” – fogalmazott a veterán konzervatív párti politikus, akit Theresa May miniszterelnök állított a brit EU-tagság megszűnési folyamatának irányítására újonnan létrehozott minisztérium élére.

A brit kormány többször hangoztatott hivatalos álláspontja is az, hogy viszonyossági alapon a továbbiakban is biztosítható lesz a Nagy-Britanniában élő külföldi EU-állampolgárok, illetve az uniós társállamokban letelepedett britek jogainak érvényesülése. Arra a kérdésre azonban, hogy mi történik, ha még Nagy-Britannia kilépése előtt esetleg meredeken növekedne a külföldi EU-tagállamokból érkező letelepülők száma, Davis kijelentette, hogy ha ez bekövetkezik, „azzal foglalkozni kell”. A Brexit-ügyi miniszter szerint számos lehetőség van, ezek közé tartozhat például, hogy a korlátlan idejű letelepülés joga csak azokat illetné meg, akik egy bizonyos meghatározott időpont előtt érkeznek Nagy-Britanniába, az utána érkezőkre már nem.

Davis hangsúlyozta azonban, hogy ezeket a döntéseket nem találgatásokra, hanem a realitásokra alapozva kell majd meghozni. Kijelentette azt is: bízik abban, hogy Nagy-Britannia megtarthatja hozzáférést az Európai Unió egységes belső piacához, úgy, hogy közben szabályozza a bevándorlást.

Ezt a kombinációt EU-illetékesek egyértelműen kizárták, Davis azonban kijelentette, hogy jelenleg „mindenki a kiinduló tárgyalási pozícióit foglalja el”, és nyilvánvaló, hogy az uniós illetékesek ebben a szakaszban „keményen fogalmazzak”. „Ha az ember egy ház vagy egy autó megvásárlásáról tárgyal, akkor sem az első ajánlata a végső” – tette hozzá.

Ezerhétszáz új hallgatót vár a 2016-

Románia és Moldova egyesülése

A Magyar Nemzet július 12-i számában beszámol egy román civil mozgalom és politikai erők által nyitott előterjesztett Uniea (egyesülés) 2018. kezdeményezéséről, ami Románia és Moldova egybeolvasztását célozná Erdély Romániához csatolásának századik évfordulója alkalmából.

Ennek az egyesülésnek nem egy akadálya van. Moszkva nem jó szemmel nézné ezt mivel Moldova bekebelezése egy új hídfőt jelentene Amerikának Kelet Európában. Rogozin orosz kormányfőhelyettes nemrég moldovai látogatása során figyelmeztetett, hogy Moldova a szakadár Dnyeszter Menti Köztársaság végleges leválását kockáztatja Romániához való közeledésével. Ez a köztársaság Moldova keleti részén húzódik fél millió lakossal – két harmada szláv, egy harmada román, – területe 4162 négyzetkilométer.

A Dnyeszter Menti Köztársaság az orosz Dumához fordult, hogy vizsgál-

ják a szakadár köztársaságnak az Oroszországhoz való csatlakozás lehetőségét, hivatkozva a 2006-os referendumra. De nemcsak a Dnyeszter Menti Köztársaság, hanem még az autonóm Gagauzia is Moszkvához közeledik, mert a triaszpoli kormány kérésével egyidőben ugyanolyan kéréssel fordultak a Dumához.

Az oláh nacionalisták másik problémája Gagauzia. (A terület 1632 négyzetkilométer lakosság 160000.) A négy enklávból álló Gagauz Autonóm Terület messzemenő önrendelkezéssel dicsekedhet, – kormányzó, nemzetgyűlés, a gagauz hivatalos nyelv, de a legfontosabb vívmány az volt amikor 1994-ben a moldovai parlament a moldovai alkotmányon keresztül biztosította azt, hogy ha Moldova egy másik államhoz csatlakozik, akkor Gagauziának joga van egy népszavazással eldönteni, hogy marad-e az új egyesült államban vagy sem.

Sem a dnyeszter menti szlávok, sem a gagauzok nem bíznak az oláhokban s ezért mindkét esetben egyre szorosabbak a kapcsolatok Moszkvával.

Magyar szempontból az lenne érdekes, ha a gagauzok nem szakadnak el a

román-moldovai államtól és megtartják autonómiájukat. Eddig a román politikusok mindig azzal utasították el a székelyföldi autonómiát, hogy az autonómiát tiltja a román alkotmány. Ha Bukarest elfogadja a gagauz autonómiát akkor kénytelenek megváltoztatni a román alkotmányt és a magyar erdélyi autonómia követelésekkel is komolyan kell majd foglalkozni a román parlamentben.

A Magyar Nemzet szerint a bukaresti hatóságok körében mély csend övezi a projektet. Sokat mondó, hogy a lap megkeresésére az oláh unió téma több román szakértője is elhárította, hogy az egyesülés esélyéről nyilatkozzon. Egy név nélkül nyilatkozó bukaresti elemző mindenesetre megjegyezte, szerinte a bukaresti nacionalistáknak már csak Magyarország „agresszív kisebbség politikája” miatt is visszafogottan kell kezelniük a Moldovával való egyesülés kérdését.

Amíg a román politikai elit lapul bíznunk abban, hogy a magyar külügy kellő figyelmet fordít erre a tervezett román-moldovai egyesülésre.

Kroyherr Frigyes

HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK - HÍREK -

2017-es tanévre a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem. A tanintézetben kezdődnek a beiratkozások.

Az alapképzésre meghirdetett 3010 helyből 505-öt, a mesterképzésre meghirdetett 390 helyből 166-ot ajánlanak tandíjmentesen. Ezeket a helyeket a legjobb eredményeket felmutató diákok foglalhatják el. A fennmaradó helyeken tanuló diákoknak költséghozzájárulást kell fizetniük. A magyar állam által fenntartott erdélyi egyetem csíkszeredai, marosvásárhelyi és kolozsvári karán, valamint sepsiszentgyörgyi kihelyezett tagozatán 31 alapképzésre és 12 mesterképző szakra lehet jelentkezni.

Dávid László, az egyetem rektora elmondta, újdonságnak a kolozsvári karon induló környezettudomány, környezeti monitoring mesterszak számít, amely elindítására az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel (ELTE) kötött megállapodást. A rektor hozzátette, reményeik szerint a 2017-2018-as tanévtől indíthatják el Sepsiszentgyörgyön az erdész-mérnök-képzést.

A rektor elmondta: az egyetem legtöbb szakán felvételi vizsgát is tartanak. Ezzel szeretnék kiszűrni azokat a diákokat, akik beiratkoznak az egyetemre, aztán az első év során elmorzsolódnak. Továbbra is várják a kolozsvári fotó- és filmművészet szakra

a Kárpát-medence más országaiból származó hallgatókat. Tavaly pályázati forrásból biztosították öt külföldi diák tanulmányi költségeit, de nem volt jelentkező. Megjegyezte, az egyetemnek van pár tucat magyarországi diákja is, akik többsége erdélyi származású, Magyarországra telepedett hallgató.

Dávid László szerint pár román anyanyelvű diákja is van az egyetemnek, akik számára román nyelvű felvételt is szerveznek. „Ha vállalja valaki, hogy megtanulja a magyar nyelvet, és ezen a nyelven tanul, akkor mi segítjük ebben. Ha románok, vagy vegyes családokból származó fiatalok is vállalják azt a szellemiséget, amit a Sapientia képvisel, azzal mindenki nyerhet” — jegyezte meg a rektor, aki hozzátette: *ebben a tanévben két épülettel gazdagodik az egyetem. A marosvásárhelyi campusban épül egy olyan épület-szárny, amelynek a földszintjén étkezdét, az emeletein pedig tantermeket rendeznek be. Emellett egy kutató-innovációs-fejlesztő központot is építenek Marosvásárhelyen.*

Albánia gazdasági léte szinte elképzelhetetlen a külföldön dolgozók pénze nélkül. Érthető, hogy az otthon maradtak körében a száz százalékot közelíti az Európai Unió népszerűsége. Csak köszönettel és hálával tartozunk

külföldön dolgozó honfitársainknak — mondta **Edi Rama** albán kormányfő a Magyar Nemzet kérdésére a tiranai miniszterelnöki hivatal egyik tárgyalótermében. A szocialista politikus — aki az Európai Bizottság szervezésében Albániába látogató uniós újságíró csoportnak megmutatta a saját rajzaival kitépéztetett dolgozószobáját is — külön kiemelte, hogy a néhány évvel ezelőtti gazdasági válság idején életbevágó volt az albán talpon maradás szempontjából az uniós országokban munkát vállalók anyagi hozzájárulása.

Mint arról tájékoztattott, általában a balkáni állam GDP-jének 15-16 százalékat teszi ki a családoknak hazaküldött pénz. — Többet költöttek az itthon maradt gyerekeik oktatására, mint azt az állam tette — ismerte el a kormányfő. **Edi Rama** hozzátette azt is, *az anyagiakon kívül sokat jelent az a tapasztalat, amit a nyugati világban élő albánok szereznek, s hazatérve hasznosíthatnak.*

A Magyar Nemzet felvetésére, hogy van-e valamilyen stratégia a külföldön dolgozó fiatal albánok hazacsábítására, a kormányfő elmondta, illúzió lenne azt hinni, hogy tervekkel, programokkal jelenleg megállítható vagy megfordítható lenne ez a folyamat.

Az 1990-es rendszerváltás után Albánia mintegy egymillió főt veszített

lakosságából, ami azt jelenti, az ország közel egyharmada idegenben keresi boldogulását. A mostani menekülthullám örvén az albánok egy újabb hulláma próbálkozott politikai menedéket kérni Németországban.

Az ottani egyhavi segélyből az Albániában maradt család egy egész évet kihúz — mondták helyiek Tiranában. A német hatóságok viszont gyorsan gátat vetettek az albániai gazdasági migránsok térnyerésének, Albániát biztonságos állammak minősítették Berlinben, majd hazatoloncolások sorra vette el kedvüket az újabb portyától.

A menekültválság okozta káoszban az Európa-szerinte hírhedt albán bűnszövetkezetek is igyekeztek szerencsét próbálni, ez is lépésre készítette a németeket. Voltak olyanok is, akik maguk választották a hazatérést. Főleg a válság sújtotta Görögországból. Becslések szerint mintegy százhusz ezren költöztek vissza a szomszédos országból, igaz egy részük azon nyomban Németország felé vette az irányt.

Tény ugyanakkor, hogy aki végleg hazatér, az hatványozott értéket jelent Albániában. Először is legalább egy idegen nyelvet beszél — ezt tapasztalhattuk Tiranába járva. A külföldi vendégmunkán összegyűjtött pénzből hazai vállalkozásba fogó albánok sokat emelnek az idegenforradalom színvonalán. Megtanulták az olasz vagy görög vendéglátás minden csínját-bínját, s ennek eredményei kézzelfoghatók az albán főváros pezsgő belvárosában. Ebből a szempontból Albánia máris az Európai Unió része.

Ami pedig a hivatalos tagságot illeti, marad az igyekezet és a remény. Brüsszellek sehol a kontinensen nincs akkora népszerűsége, mint Albániában, ahol a lakosság kilencven százalékka támogatja országa uniós integrációját.

Még évekig forgalomban maradhatnak egyes hormonkárosító vegyszerek, mielőtt be lehetne tiltani őket, ha az uniós tagállamok elfogadják az Európai Bizottság tervezetét. Környezetvédők szerint ez újabb jele annak, hogy Brüsszel a transzatlanti szabadkereskedelmi megállapodás tető alá hozása érdekében kész kockára tenni az emberek egészségét.

Meddőség, cukorbetegség, rák: komoly egészségügyi és környezeti károkat okozhatnak azok a hormonhatású anyagok (számuk sok ezerre tehető), amelyek betiltásának vagy korlátozásának lehetőségét épp most próbálja megakadályozni az Európai Bizottság. A testület június közepén közzétett jogszabálytervezetében azokat a kritériumokat sorolja fel, amelyek alapján egyértelműen azonosítani lehet a hormonrendszert károsító, angol rövidítéssel EDC-anyagokat. — Ebben azonban olyan, szinte teljesíthetetlen bizonyítási kényszert ír elő, amely alapján még a közismert hormonkárosítókat sem lehetne betiltani — mondta lapunknak **Simon Gergely**, a Greenpeace kelet-közép-európai vegyi anyag-szakértője.

A tervezet ugyanis a következőképpen fogalmaz: vegyi anyagot csak akkor lehet hormonkárosítónak minősíteni, ha ezt minden kétséget kizáróan bizonyították. Ezzel a bizottság elveti azt a korábbi meghatározást, miszerint az EDC-anyaggá nyilvánításhoz már az is

elég, ha csak felmerül a káros hatás lehetősége, gyanúja. Egy másik szócsere is súlyos következményei lehetnek. A szöveg eddig úgy szólt, hogy a hormonkárosító anyagot akkor lehet mégiscsak engedélyezni, ha például olyan zárt termelési láncban használják, ahol az emberek nem is érintkeznek vele, vagyis kitettségek mértéke elhanyagolható. A bizottság azonban a kitettség (exposure) szót kockázatra (risk) változtatná, ami szintén gyengíti az uniós szabályozást.

— Kiherélték a korábbi szöveget, így a brüsszeli tervezet ebben a formájában rossz irányba tett lépésként értékeljük — vélekedett **Simon Gergely**. Megdöbbenőnek tartja a Magyar Természetvédők Szövetsége is, hogy az EB néhány kulcsfontosságú szó kicserélésével olyan javaslatot tett le az asztalra, amelynek következményeként egy adott vegyi anyag évekig rombolhatja az emberek egészségét, illetve környezetet, mire be lehetne tiltani. Ez alapján például az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által rákkeltőnek minősített glifozát gyomirtó — amelyet a hírhedt multinacionális biotechnológiai vállalat, a Monsanto fejlesztett ki — is csupán lehetséges hormonkárosítónak minősülne, s ez alapján nem is lehetne betiltani.

Az európai fogyasztóvédelmi szervezet (BEUC) szerint ez a megközelítés szemben áll az elővigyázatosság uniós elvével, és megerősíti azokat az aggályokat, hogy a bizottság amerikai nyomásra és az éppen ma folytatódó, a transzatlanti szabadkereskedelmi megállapodásról (TTIP) szóló tárgyalások érdekében lazítja fel a hormonkárosító vegyi anyagokra vonatkozó szabályozást. Washington egyébként már jó ideje hangoztatja, hogy az uniós vegyi szabályozás szükségételen mértékben hátráltatja a globális kereskedelmet, és ez ellentétes a TTIP célkitűzéseivel.

Az előzmények ismeretében egyébként várható volt a bizottság álláspontjának puhulása. Bár az Európai Unió rendeletei már 2009 óta kimondták, hogy 2014-től tilos hormonhatású növényvédő szereket, rovarirtókat engedélyezni, az ehhez szükséges egységes kritériumrendszer máig nem sikerült megalkotni. Az Európai Bizottság ugyanis — a TTIP-tárgyalások árnyékában — már csaknem három éve bojkottálja a betiltást lehetővé tevő jogalkotást. A késlekedésért tavaly az Európai Bíróság, idén tavasszal pedig az Európai Parlament marasztalta el a bizottságot, Svédország pedig májusban pert is indított ez ügyben — fejtette a Greenpeace szakértője. A tét ugyanis nem kicsi: független tanulmányok szerint a hormonhatású szerek évente 157-288 milliárd eurós egészségügyi kárt okoznak az EU-nak, csak ez a tétel az uniós GDP-jének 1,2-2 százalékát emészti föl. Az egyes növényvédő és rovarirtó szerek (a glifozátalapú gyomirtó engedélyt épp mostanában hosszabbította meg újabb 18 hónappal Brüsszel) mellett ilyen hatóanyagok mutathatók ki számos élelmiszerben, műanyagban vagy kozmetikai termékben is. Különösen veszélyes például a bisfenol A vegyület, amelynek használatát már sok helyütt — így hazánkban is — betiltották a cumisüvegeknél, de a műanyag tárolóedényekben még megtalálható.

MEGHIVÓ

A Regnum Szövetkezet vezetősége szeretettel hívja és várja honfitársait

2016. július 31.-én 12 órakor
Magyar Központ Nagytermében
(760 Boronia Road Wantirna)

tartandó

EBÉDRE

11 órakor Ökumenikus Istentisztelet

Három fogásos ebéd
Gazdag tombola

Jegyek felnőtteknek \$35
Gyermekeknek 12 éves korig \$15

Jegyrendelés: Pál Zsuzsa 9873 1508 vagy 0414 988 125

A nap tiszta bevételét a Szent István Ökumenikus Templom javára fordítjuk

Békés Csaba:

Hidegháború, enyhülés és az 1956-os magyar forradalom

A legújabb történelmi kutatások mind meggyőzőbben bizonyítják, hogy Kelet-Közép-Európa sorsát egészen a kommunista rendszerek összeomlásáig az 1945-ben létrejött európai status quo határozta meg. A második világháború után kialakult bipoláris világrendet irányító két superhatalom, az Egyesült Államok és a Szovjetunió egyaránt a kelet-nyugati viszony sarkkövének tekintette ezt a dokumentumokban sohasem rögzített hallgatólagos megállapodást, amely azután sajátos automatizmusként működött a hidegháború leghidegebb éveiben éppúgy, mint a későbbi évtizedekben időről időre bekövetkező kelet-nyugati konfliktusok rendezése során. [...]

A kelet-nyugati viszonyban megindult enyhülés kezdetét mindmáig Sztálin 1953 márciusában bekövetkezett halálától szokás számítani. Pedig a már eddig is ismert és újonnan feltárt források együttes elemzése azt mutatja, hogy mind a Szovjetunióban, mind a kelet-közép-európai kommunista államokban már korábban megkezdődtek azok a folyamatok, amelyek a nyugati világról történt teljes elzárkózás oldását s így a hidegháborús feszültség csökkentését célozták. Sztálin már 1951 februárjában, alig fél évvel a koreai háború kitörését követően kijelentette egy Pravda-interjúban, hogy a két katonai blokk közötti háború nem elkerülhetetlen. ... Bármily furcsának is tűnhet, lényegében Sztálin fenti kijelentése volt az elvi alapja annak a politikának, amelyet később utóda az SZKP XX. kongresszusán a békés egymás mellett élés politikájának hirdettek meg.

1952 márciusában Sztálin nevezetes jegyzékében ismét felvetette egykori szövetségeseinek egy egységes, semleges Németország létrehozásának gondolatát. A nyugati nagyhatalmak a javaslatot azzal vetették el, hogy az csupán megtévesztő manőver, és a szovjetek így akarják megakadályozni Nyugat-Németország újra felfegyverzését, illetve NATO-csatlakozását. A nemzetközi történelmi irodalomban azonban azóta is arról folyik a vita, vajon a Nyugat nem szalasztotta-e el a német újraegyesítés lehetőségét, és noha a legutóbbi években előkerült szovjet források sem adnak egyértelmű választ erre a kérdésre, az nagyon is elképzelhető, hogy a kelet-nyugati tárgyalások újraindítása előbbre hozhatta volna annak az enyhülési folyamatnak a kezdetét, amely azután végül Sztálin halálát követően indult meg. A kutatások ugyanis egyre inkább azt mutatják, hogy a negyvenes évek végétől szinte kizárólag a hadigazdaság kiépítésére koncentrált gazdaságpolitika mind a Szovjetunióban, mind pedig a kelet-közép-európai kommunista országokban már 1952-ben kifulladás, s bizonyos válságjelenségek a társadalmi élet számos területén már ekkor érzékelhetők voltak. Így nagyon valószínű, hogy az addigi politika valamilyen mértékű módosítására a szovjet vezetés akkor is rákényszerült volna mind a Szovjetunióban, mind pedig az úgynevezett csatlós országokban, ha Sztálin nem hal meg 1953 márciusában. A Nyugat felé történő nyitást és persze ezáltal a belső gazdasági

US-USSR világrend 1945–1989

helyzet javítását szolgáló kísérletnek tekinthetjük az 1952 áprilisában Moszkvában megrendezett gazdasági konferenciát, amelyen a fő téma a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok fejlesztése volt. Magyarországi példa is van arra, hogy a vezetés már 1953 előtt próbálkozott a nyugati államokkal 1949 után megszakadt gazdasági kapcsolatok legalább részleges helyreállításával. Rákosiék 1952 januárja és 1953 márciusa között titkos tárgyalásokat folytattak a brit kormánnyal, amelyek tétje az volt, hogy az 1949-ben angol részről Edgar Sanders brit üzletember magyarországi bebörtönzése miatt felfüggesztett pénzügyi és kereskedelmi tárgyalások újraindítása, illetve az ekkor életbe léptetett brit kereskedelmi embargó feloldása fejében a magyar vezetés hajlandó lett volna szabadon engedni a foglyot. Rákosiék a tranzakciót szerették volna a nyilvánosság előtt „fogolycserének” feltüntetni, ezért mellest az azt kérték, hogy Sandersért cserébe a britek bocsássonak szabadon egy Li Meng nevű malajziai kommunistát, akit hazájában – amely ekkor brit gyarmat volt – terrorizmus vádjával halálra ítélték. Az angol kormány erre nem volt hajlandó, így a tárgyalások 1953 márciusában megszakadtak. A Nagy Imre-kormány 1953 augusztusában egyik legelső külpolitikai jellegű döntése alapján feltétel nélkül szabadlábra helyezte Sanderst, aki Angliába távozott. Ezt követően a brit kormány azonnal feloldotta az embargót, és már 1953 őszén megkezdődött a magyar-brit pénzügyi és kereskedelmi tárgyalások újraindításának rendkívül hosszadalmasra sikeredett diplomáciai előkészítése, aminek eredményeként végül 1956 júniusában írták alá a magyar-brit pénzügyi és kereskedelmi egyezményt.

Világpolitikai jelentősége szempontjából mindmáig meglehetősen ellentmondásos a Sztálin halála utáni évek, az 1953–56 közötti időszak megítélése. A köztudatban ezt a korszakot egyszerűen jellemzik olyan ellentmondásos történelmi események, folyamatok, mint az enyhülés kezdete, a kelet-nyugati feszültség oldódását ígérő „genfi szellem” és az SZKP történelmi jelentőségű XX. kongresszusa, illetve olyan válságok, mint az 1953-as berlini felkelés, az 1956. júniusi pozsonyi lázadás, a lengyel Október, a magyar forradalom és végül a szuezi válság. Mivel ezek az évek igazán látványos konkrét eredményeket – a koreai háború befejezését és az osztrák államszerződés megkötését leszámítva – még nem hoztak a kelet-nyugati kapcsolatokban, rendkívüli eseményekben viszont annál inkább bővelkedtek, a közvéleményben többnyire máig olyan értékelés él, hogy valami ugyan megkezdődött 1953 után, de 1956-ig, sőt még azt követően is a hidegháború logikája volt az erősebb, és a valódi enyhülés kibontakozásáról csak a hatvanas évek elejétől-közepétől beszélhetünk. Éppen ez a vélekedés ad magyarázatot arra, miért gondolják ma is oly sokan, hogy 1956-ban a Nyugat cserbenhagyta a magyarokat, hiszen a hidegháborús játkészabályok szerint „a rab nemzetek felszabadítását” egészen 1956 októberéig hirdető amerikai vezetés a magyar forradalomnál kedvezőbb alkalomra valóban nem várhatott volna ígérete beváltásához. Csakhogy ezen

Első ízben történik, hogy a **60** évvel ezelőtti nemzeti forradalom és szabadságharc kerek számú évfordulóját együtt önnepeljük nemzeti elkötelezettségű magyar kormánnyal, híven **1956** szellemében. Ausztráliában ez most az 59-ik szabadságharcos megemlékezés lesz.

ellentmondásokkal teli korszak egyik legnagyobb paradoxona éppen az volt, hogy az Eisenhower-Dulles-páros ezt a politikát a klasszikus hidegháborús korszak legvégén, az 1952. őszi elnökválasztási kampány során hirdette meg – ami jelentős mértékben járult hozzá a Republikánus Párt győzelméhez –, ugyanakkor e politika vagy inkább propaganda 1953 elején történt kormányzatra emelése egy olyan világpolitikai helyzetben következett be, ahol a korábbi feltételek jelentősen megváltoztak. Azon túl, hogy a „rab népek békés felszabadítása” Eisenhower eredeti szándéka szerint sem jelentett többet, mint hogy az Egyesült Államoknak morális kötelessége ezért békés eszközökkel – azaz szavakkal, legfeljebb a politikai nyomásgyakorlás eszközeivel – küzdeni, a Sztálin halála után kialakult kedvező nemzetközi környezetben a két superhatalom vezetőinek egyaránt a hidegháborús feszültség, konkrétan pedig a fegyverkezési verseny növekedési ütemének csökkentése volt az alapvető érdeke. A negyvenes évek végétől megindult nagyszabású fegyverkezési verseny – noha valószínűleg egyik fél sem készült támadásra a másik ellen –, ugyanis nem csupán a belső erőforrásokban amúgy is szűkölködő Szovjetunió számára jelentett már-már elviselhetetlen terhet, hanem jelentősen korlátozta a belső fogyasztásra, infrastrukturális fejlesztésekre stb. fordítható forrásokat a kiépülőben lévő jóléti Amerikában is, nem beszélve a háborús pusztításokból még alig felépült Angliáról és Franciaországról.

A nyugati és keleti levéltárakból a legutóbbi időben előkerült, a döntéshozatal legfelső szintjét képviselő dokumentumok vizsgálata alapján mind nyilvánvalóbbá válik, hogy az 1953–1956 közötti korszakban érvényesülő legfontosabb trend – minden zavaró körülmény vagy ellenkező előjelű propaganda ellenére – annak kölcsönös fokozatos fel- és elismerése volt, hogy a két világrendszer kénytelen együtt élni, s egymást elviselni, ha el akarja kerülni a totális pusztulást jelentő harmadik világháborút. Ennek tudatosodása olyan döntő je-

lentőségű változást idézett elő a kelet-nyugati viszonyban, amelynek alapján nem tartom túlzásnak kijelenteni, hogy alapvető minőségi különbség van a hidegháború 1953 előtti és utáni szakasza között. Az 1953–1956 közötti korszakot ugyanis – a máig általános megítéléstől eltérően – én nem csupán egy ígéretes, ám sikertelen kísérletnek tekintem az enyhülés politikájának megvalósítására, hanem olyan vízváltásnak tartom, amelyet követően a hidegháború már nem ugyanarról szólt, mint korábban. Míg az általános felfogás szerint a hidegháború lényege mindvégig az Egyesült Államok és a Szovjetunió szembenállására s vetelkedésére épült bipoláris világrend volt, addig szerintem 1953 után a superhatalmak viszonyának fő jellegzetessége – bár a versengés eleme még jelentősen erősödött is időközben – valójában az Egyesült Államok s a Szovjetunió folyamatos egymásra utaltsága s kényszerű kooperációja lett. Ezt az 1955–56 folyamán körvonalazódó, majd a hatvanas évek közepétől mind látványosabb eredményeket produkáló, olykor már-már cinkos együttműködést zavarták meg azután különböző valódi vagy még gyakrabban látszólagos válságok, amelyek a kelet-nyugati viszonyban kisebb-nagyobb, de mindenképpen átmeneti feszültséget okoztak – vagy még azt sem –, majd pedig idővel helyreállt a kooperációs mechanizmus.

Míndez egyúttal azt is jelenti, hogy a hagyományos interpretációval szemben, amely a „klasszikus hidegháború” időszakát 1947–1962 közé teszi, úgy vélem, ez a teljes konfrontációra alapozott korai szakasz 1953-ban egyértelműen véget ért. Ami azután következett, az a kapcsolatok logikáját tekintve már sokkal inkább az enyhülés és a békés (valamivel pragmatikusabb megfogalmazással élve: kényszer) egymás mellett élés kategóriáival írható le, annak ellenére, hogy ezeket a kategóriákat többnyire mindmáig csak a hatvanas évek közepétől-végétől használják a kelet-nyugati kapcsolatok jellemzésére. [...]

Az 1956-os magyar forradalom nemzetközi feltételrendszerének értékelése szempontjából meghatározó jelentőségű 1953–1956 közötti korszakkal kapcsolatban fontosnak tartom azt is tisztázni, hogy a fent vázolt, 1953-ban meginduló, és különösen 1955–1956 folyamán felerősödő superhatalmi kooperáció megbonthatatlan alapja az 1945-ben létrejött európai status quo, azaz a Szovjetunió kelet-közép-európai hódításainak elismerése volt. A kelet-nyugati tárgyalások során a nyugati politikusok időről időre megpróbálták ugyan – elsősorban saját lelkiismeretük és közvéleményük megnyugtatására – felvetni az úgynevezett csatlós államok függetlenségének kérdését, ám az állandó határozott szovjet elutasítás hatására a nyugati döntéshozók is egyre inkább olyan megoldásokat igyekeztek találni, amelyek minél kisebb presztízsvesztéssel tették volna lehetővé, hogy végre megszabaduljanak ettől az ígéretesen alakuló kelet-nyugati viszony szempontjából mind nagyobb teherként jelentő problémától. Azt, hogy az amerikai vezetésnek valójában semmilyen konkrét terve nincs a csatlós országok felszabadítására, már a Nemzetbiztonsági Tanács (NSC 174.

számú) 1953 decemberében hozott határozata megfogalmazta. Az Egyesült Államok Kelet-Európa politikájával foglalkozó újabb dokumentum, az 1956 júliusában készült NSC 5608. számú határozat pedig az időközben végbement enyhülési folyamat hatására már azt is beismerte, hogy rövid távon nincs esély a csatlós országok függetlenségének visszaállítására, ezért ezekben az államokban a teljes szabadsághoz vezető úton megtett első lépésként a nemzeti kommunista politikai erők hatalomra jutását kell elsőgíteni.

A brit kormány magatartását ebben a kérdésben kezdettől fogva meglehetősen pragmatizmus és kezdeményező-készség jellemezte: Churchill miniszterelnök – alig egy hónappal Eisenhower úgynevezett békeoffenzívájának meghirdetését követően – már egy 1953. májusi alsóházi beszédében nagyhatalmi csúcstalálkozó megrendezésére tett javaslatot, és egyúttal explicit módon elismerte a Szovjetunió jogát kelet-európai biztonsági zónájának fenntartására. A brit vezetés később is mindent elkövetett a Kelet (azaz: szovjet) és a Nyugat közötti viszony rendezése, az enyhülés előmozdítása érdekében.

Churchill már 1954 júliusában ajánlotta a szovjet vezetőknek, hogy hajlandó lenne Moszkvába utazni, utóda, Eden pedig a német újraegyesítéssel kapcsolatban egy olyan európai biztonsági tervet készített az 1955. júliusi genfi csúcstalálkozóra, amely a **kölcsönös biztonsági érdekek** figyelembevételére révén lényegében a **fennálló európai status quo elismerését** jelentette volna.

A javaslat mindenképpen annak a nyugati felismerésnek a bizonyítéka, hogy a hidegháborús feszültség oldása, az európai biztonság erősítése érdekében a status quo de facto elismerését előbb-utóbb szükségszerűen követnie kell a de jure elismerésnek is. Ebben az időszakban tehát nem csupán számos olyan javaslat, elképzelés fogalmazódott meg a kelet-nyugati viszony fejlesztésével kapcsolatban, amelyek azután a későbbi évtizedekben jutottak el a gyakorlati megvalósítás szintjére, hanem, mint láthatjuk, az enyhülési politika csúcseredményének tekinthető 1975-ös helsinki egyezmény létrejöttének gyökerei is 1955-re nyúlnak vissza.

Míndezek alapján a Nyugatnak a magyar forradalom idején tanúsított passzivitása korántsem olyan meglepő, mint amilyen érthetetlen volt ez a magatartás a korabeli magyar közvélemény számára. A **magyarországi felkelés** ugyanis nem hogy nem jött kapóra a **nyugati nagyhatalmaknak**, hanem az **teljesen ellentétes** volt azzal a fent vázolt nyugati politikával, amelynek célja a Szovjetunióval a fennálló európai status quo tudomásul vétele alapján történő kiegyezés megteremtése volt. [...]

Washingtonban a magyarországi fegyveres felkelés híre – sokak várakozásával ellentétben – kifejezett zavart okozott. Ilyen valószínűtlen esetre ugyanis az amerikai kormány semmiféle koncepciója, a következő taktikát tartalmazó forgatókönyve nem volt. Az Eisenhower-adminisztrációnak ekkor kellett szembeülnie azzal, hogy a Kelet-Európába irányuló masszív felszabadítási propaganda ígéretei ellenére egy szovjet-ellenes felkelés esetén az Egyesült Államoknak, a világ legerősebb katonai hatalmának a szovjet érdekszfé-

rában valójában mennyire korlátozottak a lehetőségei bármiféle beavatkozásra. Amerika presztízse miatt azonban rendkívül fontos volt, hogy a világ közvéleménye ebből a tehetetlenségből minél kevesebbet érzékeljen: ez a helyzet kényszerítette ki azokat az improvizatív lépéseket, amelyekkel az amerikai vezetés a magyar forradalomra reagált. Az egyik ilyen látványos lépés az volt, hogy amerikai kezdeményezésre, a három nyugati nagyhatalom hivatalos kérésére a Biztonsági Tanács október 28-án napirendre tűzte a magyarországi szovjet beavatkozás ügyét.

Történelmi távlatból azonban ennél sokkal fontosabbnak bizonyult, hogy az amerikai kormány, amely 1956 júliusában „belső használatra” már átértékelte a csatlós államokkal kapcsolatos politikáját, most arra kényszerült, hogy ugyanezt a nyilvánosság előtt is megtegye. Csakhogy míg a Nemzetbiztonsági Tanács 5608. számú, korábban említett határozatának megszületését hosszadalmas szakértői előkészít munka előzte meg, erre az október végi zavaros napokban nem volt idő, így az új irányvonal kialakítására végül a legfelső vezetés meglehetősen ad hoc jellegű megbeszéléseinek s improvizatív döntéseinek eredményeképpen került sor.

Harold E. Stassen, az elnök lezserelési tanácsadója október 26-i javaslatára végül elhatározták, hogy Dulles külügyminiszter másnap Dallasban az elnökválasztási kampány keretében elmondandó beszédébe a szovjetek számára egy olyan üzenetet kell beépíteni, amely szerint, amennyiben a kelet-európai országok elnyernék szabadságukat, ez nem veszélyeztetné a Szovjetunió biztonsági érdekeit, mivel az Egyesült Államok kormánya elfogadná, hogy a csatlós országok Ausztriához hasonló semleges státust kapjanak, és beleegyezne, hogy ne legyenek tagjai a NATO-nak. A beszédből az utolsó pillanatban kimaradt mind a semleges státus, mind pedig a NATO-tagság tilalma, így aztán az azóta híressé vált deklaráció végül mindössze ennyit tartalmazott: *„Mi nem tekintjük ezeket a nemzeteket potenciális katonai szövetségeseinknek.”* Ezért aztán ezt a végül kifejezetten defenzív hangvételre módosult, időzített üzenetet Moszkvában nem volt nehéz az adott helyzetben úgy értelmezni, hogy az Egyesült Államok semmit sem szándékozik tenni Lengyelország vagy Magyarország érdekében.

Az idézett kijelentés ugyanakkor – noha annak főként a szovjetek megnyugtatót szolgáló szerepét szökták hangsúlyozni – még ebben a radikálisan módosított változatban is történelmi jelentőségű volt. Ezt megelőzően ugyanis az Eisenhower-adminisztrációnak a csatlós államokkal kapcsolatos összes nyilvános állásfoglalása arra a feltevésre alapult, hogy **amennyiben ezek az országok egy napon függetlenné válnának, ez egyet jelentene a nyugati világhoz való csatlakozásukkal, ami az adott kontextusban a NATO-tagtságot is magában foglalta.** Annak kinyilvánítása tehát, hogy az Egyesült Államok nem tekinti ezeket az államokat potenciális katonai szövetségeseinek, lényegében ennek a korábbi álláspontnak a feladását, azaz paradigmaváltást jelentett az amerikai külpolitikában. Ily módon a magyar forradalom, majd annak leverése – és ennek amerikai részről történt kény-

szer tudomásulvétele – mintegy katalizátorszerepet töltött be abban az 1956 nyarától a hatvanas évek közepéig tartó folyamatban, amelynek eredményeként az Egyesült Államok egy új, az addiginál jóval pragmatikusabb Kelet-Európa-politikát dolgozott ki. Ez az európai status quo de jure elismeréséhez fokozatosan közelítő irányvonal **a csatlós országok felszabadítása helyett az ottani kommunista rezsimek felpuhítását, liberalizálását tűzte ki célul**, mindenekelőtt a gazdasági nyomásgyakorlás eszközei által. A történelem íróniája, hogy amíg az ideologikus alapú, a nemzetek szabadságához való jogán nyugvó „felszabadítási” politika nem volt képes pozitívan befolyásolni a régió sorsát, ez a későbbi, önkorlátozó jellegű, „defetista” politika végső soron hatékonyan járult hozzá a kelet-európai kommunista rendszereknek a Szovjetunió összemomlását követő bukásához. [...]

Az 1953 után kibontakozott **détente**-folyamatot a magyar forradalom, illetve annak leverése rövid időre megzavarta ugyan, de azt nem szakította meg, sőt annak későbbi alakulására sem volt különösebb hatással. A szovjet intervenció nyugati elítélésének következtében előállt feszültség ugyanis valójában leginkább a propaganda területén, így mindenekelőtt az ENSZ fórumain nyilvánult meg, miközben a korábban vázolt tárgyalási készség mind amerikai (valamint angol és francia), mind pedig szovjet részről megmaradt, így **1957 tavaszától újra a párbeszéd megélénkülésének lehetünk tanúi**, az év végétől pedig megindul egy újabb kelet-nyugati csúcstalálkozó elkészítésének folyamata.

A felkelés legközvetlenebb hatása abban nyilvánult meg, hogy a nyugati nagyhatalmak passzív magatartása egyértelmű bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy az **1945 után kialakult európai status quót a Nyugat minden propaganda ellenére tudomásul veszi**, azt valójában nem kívánja megkérdőjelezni. Ez mindenekelőtt természetesen a szovjet vezetők számára jelentett komoly megnyugvást, hiszen az addig is működő hallgatóságos megegyezés helyett most konkrét biztosítékot kaptak rá, hogy a jövőben a saját birodalmuk határain belüli konfliktusok rendezése során még a legdrasztikusabb eszközök alkalmazása esetén sem kell tekintettel lenniük a Nyugat álláspontjára.

Ebben az értelemben a magyar forradalom kétségtelenül jelentős pozícióelőnyhöz juttatta a szovjeteket, hiszen 1956 után lényegében megszűnt az amerikai pszichológiai hadviselés („a rab népek felszabadítása”) által fenntartott és a Szovjetunió kelet-közép-európai biztonsági övezetét addig állandóan – valójában csupán a propaganda szintjén – „fenyegető” bizonytalansági tényező.

Ez az 1956-ban megszerzett és a Szovjetunió felbomlásáig érvényben lévő biztonságpolitikai biztosíték – az 1950-es évek második felében elért rakéatechnikai és űrkutatási eredmények mellett – jelentősen hozzájárult a Szovjetunió nemzetközi pozíciójának megerősödéséhez, s a szovjet vezetés önbizalmának megnövekedéséhez. A későbbiekben mindez közvetve két egymással teljesen ellentétes tendencia megerősödését segítette elő: rövid távon a hruscsovi kalandorkülpolitika kibontakozását, a második berlini válság, majd a kubai rakéta-

válság előidézését. Hosszabb távon azonban az 1956 után elért önbizalomnövekedés azt az emancipációs folyamatot erősítette, amelynek során a Szovjetunió a hatvanas évek végére hadászati-stratégiai szempontból is az Egyesült Államokkal egyenrangú szuperhatalommá vált.

Ez viszont közvetve a hatvanas évek végétől kibontakozó klasszikus enyhülési politika elmélyülését, **az európai status quo végül de jure elismerésén alapuló helsinki egyezmény megkötését** (1975), és a békés egymás mellett élés praxisának kialakítását segítette elő.

A forradalom Magyarországnak a kelet-nyugati viszonyban játszott későbbi szerepét, illetve a nemzetközi politikában elfoglalt helyét sajátos módon befolyásolta. A kádári vezetés 1956 tapasztalatai alapján nemcsak hogy nem törekedett a Szovjetuniótól akárcsak relatíve független külpolitika megvalósítására, hanem a hazai és a külföldi nyilvánosság előtt tudatosan vállalta a mindenkor moszkvai irányvonal szigorú követését.

A külpolitika kevésbé látványos, illetve rejtett szféráiban ugyanakkor (a Nyugattal kiépített gazdasági kapcsolatok, titkos közvetítési kísérletek a vietnami háború, majd az 1968-as csehszlovákiai válság idején stb.) mindvégig jelen volt egy olyan óvatos, de határozott tendencia, amely az adott mozgástér minél hatékonyabb, de lehetőleg kevésbé feltűnő módon történő kihasználását célozta. Ez a gyakorlat éppen az ellentéte volt annak a román taktikának, amely a hatvanas évek közepétől mind belső, mind pedig külső fogyasztásra folyamatosan a szovjet nyugaltól való eltéréseket hangsúlyozta, igyekezvén önálló román külpolitika létezését bizonygatni, miközben az ország, Magyarországhoz hasonlóan valójában mindvégig szilárd tagja maradt a szovjet szövetségi rendszernek.

A forradalom leverését követő nyugati hivatalos s társadalmi reakciók, valamint az ENSZ-nek a magyar ügy iránt mutatott elkötelezettsége alapján sokaknak úgy tűnhetett, a kádári vezetés soha, vagy legalábbis hosszú ideig nem lesz képes normalizálni kapcsolatait a Nyugattal. Csakhogy a magyarországi felkelés kudarca a nyugati hatalmakat is a már korábban megindult átértékelési politika folytatására ösztönözte, amelynek eredményeként 1956 után végképp elvetették a rab népek felszabadításának teóriáját, s a cél ettől fogva a kelet-közép-európai kommunista rezsimek „felpuhítása”, **liberalizálása** lett.

Ebbl a szempontból pedig az 1956 novemberétől következetesen a kommunista rendszer szanálására, azaz **egy működőképes szisztéma kialakítására törekvő Kádár-kormány** nagyon is ígéretes partnernek bizonyult, így nem meglepő, hogy a kapcsolatok normalizálása iránti igény angol részről már 1957-ben megfogalmazódott, igaz, tekintettel a körülményekre, egyelőre csupán belső használatra. A kádári vezetés ugyanis a **posztstálinista rendszer** sajátos magyar változatának kiépítését párhuzamosan kívánta megvalósítani a forradalmat követő, irracionálisan kegyetlen és széles körű megtorlásokkal, amire a nyugati politikusok érthető morális felháborodással reagáltak. Racionális alapon, a Szovjetunió biztonsági érdekeit figyelembe véve ugyan belátták a rendteremtés

szükségességét, ám egyúttal – nem kis mértékben saját közvéleményük nyomására – azt várták volna a magyar kormánytól, hogy amilyen pragmatikusan törekszik a társadalom nagyobb részének megnyerésére, olyan nagyvonalúan fog megbocsátani a „bűnösöknek” s a „megtévedteknek”. Talán megkockáztathatjuk azt a feltevést, hogy amennyiben a Nyugat, s mindenekelőtt az Egyesült Államok ezekben az években nem a nyilvánosság előtt, az ENSZ fórumain és máshol igyekszik nyomást gyakorolni a magyar kormányra a megtorlások enyhítése érdekében, hanem közvetlen, titkos tárgyalások útján, ahogyan végül 1960–1962 között történt, jelentősebb engedményeket lehetett volna kikényszeríteni már e korábbi időszakban is. Ez pedig adott esetben nem csupán a jól ismert eredménnyel járhatott volna, vagyis hogy a magyar ügynek az ENSZ-közgyűlés napirendjéről 1962 decemberében történt levételéért cserébe Magyarországon amnesztiában részesítették a forradalmi cselekményekért elítéltek nagy többségét, hanem ily módon esély lett volna magának a megtorlási folyamatnak a befolyásolására, a szigorú enyhítésére, sok ember életének megmentésére is.

A Kádár-kormány legfontosabb külpolitikai célkitűzése ugyanis közvetlenül 1956 után a szinte teljes diplomáciai elszigeteltségből való kitörés volt, és annak bebizonyítása, hogy az új rendszer, bár fogantatása nem volt szeplőtelen, jellegét tekintve nyugati szemmel nézve sem rosszabb, sőt jobb, mint a többi kommunista rezsim. Ezt, mint láttuk, Nyugaton hamar fel is ismerték, ám a magyar ügy évről évre visszatér ENSZ-beli vitája mindenekelőtt az amerikai vezetés számára olyan fontos fegyvert jelentett a harmadik világ országainak befolyásolásáért folytatott szuperhatalmi küzdelemben, amelynek következtében a magyar vezetéssel való közvetlen egyezkedés politikájára csak az ENSZ-viták egyre nyilvánvalóbbá váló kifulladásá után kerülhetett sor.

Így Magyarország csak az 1963-as amnesztia után nyerte el a „bloc normal” státust, azaz a többi kommunista országgal egyenrangú bánásmód jogát, ám ekkortól – Lengyelország mellett – rögtön a favorit is lett. **A posztstálinista rendszernek – jelentős mértékben éppen a forradalom tanulságai alapján – a hatvanas évek közepére kiépült sajátos magyar változata ugyanis szinte magától teremtette meg azt a rugalmasabb, liberálisabb kommunista modellt**, amelynek megvalósítása az 1956 után érvényes, a felszabadítási retorikát végleg feladó **amerikai külpolitika egyik célkitűzése** volt.

Paradox módon tehát az egyetemes szabadságeszményekért küzdő magyar forradalom 1956-ban a legkevesbé sem volt összhangban a nyugati politika valós célkitűzéseivel – bár sokan úgy hitték, a felkelés éppen a „felszabadítás” feltételeit teremti meg –, a kádári rendszer az 1956 utáni évtizedekben a maga pragmatizmusával a szovjet blokk országai közül legközelebb jutott az akkor érvényben lévő nyugati elvárásokhoz.

(Megjelent: Évkönyv 1996/1997 Az 1956-os forradalom a világpolitikában. Nemzetközi konferencia, Budapest, 1996. szeptember 26–29.)

Fel kell kutatni 1956 eseményeinek ismeretlen vonatkozásait

Hatvan év után még messze vagyunk attól, hogy kézbe vehetünk egy történelemkönyvet, amely hű és áttekinthető tájékoztatást ad annak a csodálatos napnak a történetéről, amely végre nemzeti ünnepnappá lett a szívekben is Magyarországon és mindenütt, ahol magyarok élnek. Bár vonatkozó könyvekből nincs hiány, ritka ember, aki akár negyedét is ismeri, olvasta. Ünnepként általánosan elfogadottá is csak úgy válhat, ha megelégszünk és megegyezünk a mindenki által elfogadható klisé-történetben. Ahogy 1848–49 is legendatörténetté vált iskolai tanulmányi szinten.

Amiket összeírtak róla Magyarországon a rendszerváltoztatásig, azokat nem érdemes elolvasni. 1990-től viszont megindult az áradat, a nagy nemzeti dicsőség fénykörében érdemes volt elhelyezkedni az immár jó oldalon. Úgy összességében a kommunizmus eszmeiségét valló baloldal is megtalálja Október eseményeiben a maga részét. Történelem társulatok alakultak olyan eredménnyel, amiben helyet kapnak a reformkommunisták, mint ideológiai előkészítők – intézményeik elfoglalják a szakmai tér nagy részét.

Emigrációban, a 60 évvel ezelőtti években a napi hírmédiából és heti magazinokból szereztünk politikai, jelenkori történelmi ismereteket. Személyes érdeklődéssel tanulmányoztam az Egyesült Államok napi és általános politikáját, külön ráfigyelve a nyilatkozatok és az események közötti széles hézagra, ami azért volt izgalmas, mert USA vált olyan, egyetlen viághatalommá, mint aki mindenre képes, és mindent kezelni is akart. Itt rövidre fogom: az októberi eseményeket akkor nagy aggodalommal fogadtam. Egy társaságot megbotránkoztatam egy megjegyzéssel: – Annak örülök, hogy ezúttal nem jöttek az amerikai liberátorok.

Hosszú évtizedek jöttek, ami alatt Európa két nagyhatalom katonai-gazdasági megszállása alatt élt, és míg fortyogott a világ fazeka egyebütt, az európai helyzet végleg befagyottan, merevedett állapotban volt. Számomra ez izgalmas téma volt, előbb a havilapban, majd a hetilapban foglalkoztam a nagyhatalmi politikával.

Most összegyűjtöttem Ötvenhatról szóló írásaimat az évforduló alkalmára. Olvasható *Ötvenhat emigrációs szemmel* cím alatt a Magyar Élet honlapján. Ezekben a cikkekben olyan vonatkozásokat kerestem, feltételeztem, találtam, amelyek eredete köthető az Egyesült Államok politikájához, különösen ahhoz – amit az akkori nyugati közvélemény érthetetlennek tartott –, ahogy viszonyult a Szovjetunióhoz – ahelyett, hogy helyére tenné.

Most, hogy e rovat részére érdemes dolgot találok, ráakadtam egy kiváló történészi munkára, amiben természetesen viszontláttam azokat, amiket feltételeztem korabeli olvasmányaimban.

Dr. Békési Csaba egyetemi tanár, kiemelten foglalkozik '56 történetével ma már kutatható irodalmával.

Írásáért nagyon hálásan köszönetet mondunk, örülünk hogy részeseinknek kutatási értékeiben. **Csapó Endre**

Saáry Éva

KÉT FÖLDRÉSZ VONZÁSÁBAN - Keresztül-kasul Törökországon -

Jubileum

A Török Köztársaság 1923-as megalakulásának emléknapján érkezem Izmirbe (az egykori Szmirnába), mely Isztambul után az ország második kikötővárosa.

Az Égei tenger felől fújó szél vörös, félholdas zászlók tömegét lobogtatja, s a középületek falait **Kemal Atatürk** hatalmas méretű portréi díszítik. Mindenütt koszorúk, virágok.

Az Első Világháborúban Törökország a Monarchia oldalán harcolt, és a vereség éppoly súlyos következményekkel szakadt rá, mint hazánkra: területeit minden oldalon megszállta az ellenség. Ez a szőke hajú, kékszemű, egyáltalán nem „ázsiai megjelenésű” fiatal tiszt azonban igenis akart „katonát látni”, s hadserege élén, még mielőtt a békeszerződésben véglegesen megpecsételték volna a „status quot”, kiverte a betolakodókat.

Hotelem előcsarnokában, az ott baszkodó, ember nagyságú réz szamovár árnyékában, a történelmi párhuzamokról s az Első Világháború következményeiről elmélkedem. Mindaz a szerencsétlenség, ami a Közel-Keletre (és Közép-Európára!) zúdult, a győzők féltelen bosszúvágyán és tájékozatlanságán alapuló, esztelen „rendezések” terméke. Az Ottomán Birodalom földarabolásával, mesterséges, erőszakos határvonalakat húztak, melyeket Izrael államnak a Második Világháború után történt betelepítése még jobban összekuszált.

A kormány tagjai ezen az estén szalodánkban vacsoráznak. A fehér ruhás hamsisakos, díszegyenruhába bújtatott katonák jelenlétéről erre lehet következtetni.

Míndez azonban korántsem zavarja a turistákra vadászó utcai árusokat, akik képeslapokat, gyöngyös kendőket s más csecsebecskéket kínálnak — gyakran igen toladódnak.

Legnagyobb ámulatomra, még medvetáncolatot is találkozom. Nem annyira „táncolat”, mint a fényképező külföldieknek mutogatja — némi borralaló ellenében — a fölcimomázott állatot. (Szegény pára! — gondolom — Ennél még az agyonlövés is jobb lett volna számára! Vagy — ki tudja? Lehet, hogy összeszokott, összebarátkozott már a gazdájával, a kis, sunyi öregemberrel, s túl a „munkaidőn” egész jól megvannak, egész jól elszórtólódnak egymással „otthon”, a világvegi kunyhóban. Az élet néha különös együttéléseket terem!)
A tengerparti sétányon, a forró nap után enyhülést keresve, föl-alá hullámlazik a nép. Csak az idegenek jólöltözöttek, a bennszülöttek zöme szegény és rongyos. A nők egy része európai

ruhát visel, más része azonban földig érő fekete köntösben (csadorban) és fedett arccal jár, pedig Atatürk már a húszas évek elején megtiltotta a fezt, a fátyol használatát, s hazáját két rövid hónap (!) leforgása alatt térítette át az arabról a latin betűs írásmódra. Nem Ázsiához, Európához akart csatlakozni, miként Szent István — csak 1000 évvel később. (Vajon, hogyan alakult volna történelmük, ha annak idején nem az iszlámmal, hanem a kereszténységgel kerülnek kapcsolatba? Szédítő belegondolni!)

A nagy dilemma most is a levegőben lebeg. Érezni két kontinens vonzását. Csábít — minden csillogásával — a modern, nyugati élet, de alattomosan, állandóan szivárogo a délkeleti határokra át a mohamedán fundamentalizmus kísértése is.

A török *identitásavarral küzdő nép*. A hitbéli azonosság (noha Atatürk élesen különválasztotta az államot az egyháztól, eleve kizárva ezzel egy papi uralom lehetőségét) az arabokhoz vonzaná, akik fajilag nem rokonai. A Nyugattól viszont elválasztja külső és belső egyaránt. Mint a szegény nemzetek általában, melyek kirakatüvegen keresztül bámulják a jólétet, nagy benne a sértődöttség is Európával, de főleg Amerikával szemben, melynek Kis Ázsia az egyik fontos katonai bázisa. Viszonzásul „beleségít” a súlyos dollármilliókat igénylő régészeti feltárássokba, a műemlékek felújításába.

Az országnak nagy szüksége van bevételekre (valutára!), mert a munkanélküliség, a nyomor növekedésében és az infláció csillagászati számokat ért el. Külföldről nem vásárolnak jóformán semmit (önellátóak!), de szeretnének minél több árút eladni. Az exportra dolgozó vállalatok (szőnyegszövő faluk, üzemek...) óriási adókedvezményeket kapnak, s ennek a gazdaságpolitikának fontos része az utóbbi években bámulatos gyorsasággal kiépített idegenforgalom. (Ezt veszélyeztetik egyre nagyobb mértékben a merényletektől sem visszariadó kurd szabadságtörekvések!)

Kusadasi

1981 tavaszán, midőn első alkalommal kötöttünk ki hajónkkal Kusadasiban, az még kedves, álmos falucska volt — apró házakkal, jelentéktelen boltocskákkal, melyek főleg a helybeliek igényeit szolgálták. Az emberek barátságosak, közvetlenek voltak, mit sem ismervé még az erőszakos turistafogdosásból.

Két évtized leforgása alatt azonban nagyot változott a helyzet. A tenger többé nem átlátszó, smaragd zöld tükör, mint egykor, hanem szennyesen, szürkén hömpölyög, noha partján — szomorú kontrasztként! — gomba módra épülnek a minden kényelemmel ellátott luxus szállodák. A szobákban jégszekrény, rádió, televízió, a földszinten pedig szauna, fedett uszoda, bár.

Vezetőnk ugyan le akar beszélni róla, mégis felülök a „dolmusz” nevű kis, társas taxira, és bemegyek a központba. Itt vásárolt, régen elszakadt bőr sarumak szeretném újra cserélni.

Hasztalan igyekezett: az eredeti, kispipari árú eltűntek, helyettük csupán

az európaiakat majmoló, drága körömcipőket, ócska plasztik szandálokat, „Adidas”-lábbeliket találni, s a kirakott portékát még alaposabban meg sem lehet szemlélni, mert nyomban ott terem az éber, szemfüles tulajdonos.

A blúzokat, pólóingeket éppúgy hosszú rúdon lebegtetni a szél, mint a francia-olasz Riviérán — „Chanel”, „Yachting Club” és más hasonló föliratokkal. Mindent elárasztottak már itt is az angol nyelvű cégtáblák.

Nem marad más, mint csalódottan letelepedni egy tengerparti vendéglő teraszára, s kecses, karcos pohárból szürcsölgetni az almát. (A kávé — minden más hiedelemmel ellentétben — nem jó. Török változata zaccos, émelyítően édes, a „nescafének” csúfolt kutyvalék pedig leginkább a németek híg lötyvére emlékeztet. Maradna a „raki”, az ánizspálinka, de a nagy forróságban nem ajánlatos alkoholt fogyasztani. Allah se nézné jó szemmel!)

Kusadasi a körhajózások kedvelt megállóhelye. Most is vesztegel a kikötőben két-három luxusgőzös, mely óriási szájként okádja magából a tömeget.

Nem üdítő látvány! Közönségesek, lármások, noha — tapasztalatból tudom — idővel kiformalódik közöttük is egy-egy műveltebb, rokonszenvesebb arc, kellemesebb karakter. Azon morfondírozom magamban: *vajon mi hozta őket Törökországba? Felületes kíváncsiság? Vásárlási szándék? Vagy...? Hányan lehetnek közülük tisztában azzal, hogy aki Kis Ázsia földjére lép, annak öreg bolygónk több millió éves viszontagságaival s tízezer esztendő történelmével kell(ene) szembenéznie?*

Mesélő kövek

Ha a nyugati part romvárosait látogatjuk, főleg három nőlakkal találkozunk: az első az évezredek homályából előbukkanó, ősi termékenység istennő, **Cybele**, aki telt idomaival a „születés-szabályozás” előtti korok vágyait idézi (akkor még mindenki „gyermekáldásról” beszélt); a másik a szűz holdistennő, a görögök **Artemise**; a harmadik pedig a mi **Madonnánk**, aki a hagyomány szerint Szent János evangélista társaságában menekült ide. Itt is halt meg.

Aki Kusadasiban csak egy napra is lehorgonyoz, annak kötelezően el kell látogatnia Epheszoszba, az ókor nagy kikötővárosába, mely 40.000 lakosával annak idején igazi, „modern” metropolisz volt.

— Konzum-archeológia! — jegyzi meg gúnyosan egy olasz turista, s igaz van. Ha a látogatók tarka seregét nézzük, kétségünk támad az igazi érdeklődők (értők!) százalékos arányát illetően. Pedig tanulságos lenne mindenkinek egy kicsit eltűnődnie az egykor pompás templomok, középületek, mozaik padlójú luxusvillák romjai között. *Hová lettek, hol vannak, akik egykor itt éltek, hajszolták a pénzt és a „boldogságot”?*

Epheszoszban volt az ókori világ egyik legnagyobb (30.000 nézőt befogadó) és legjobb akusztikájú körszínháza. Itt állott Celsus híres könyvtára

is, több százezer pergamennel. **Antonius** — szerelme zálogaként? — az egésztest Kleopátrának ajándékozta, aki Alexandriába vitette az értékes adományt.

Vezetőnk, egy osztrák gimnáziumot végzett, s így németül kitűnően beszélő török építész, Szabis, nem szívesen beszél **Omárról**, aki állítólag azzal a jelszóval gyűjtatta föl az alexandriai könyvtárat, hogy „ha a kötetek azt tartalmazzák, ami a Koránban van, akkor fölöslegesek; ha pedig mást, akkor ártalmasak.”

Egy lelkes muzulmán vakbuzgósága pár óra alatt megsemmisítette az ókor egész tudásanyagát, mindazt, amin a szellem emberei évszázadokon át töprengtek és dolgoztak!

Az epheszoszi utcákon hajdan árka-dos házak sorakoztak, megvédve a járókelőket az esőtől, az erős napsugáraktól. A lejtős kockakövezet állandó vízfolyás tisztította és hűsítette. A központban kocsik, lovak nem járhattak. Itt voltak a világ első „sétáló utcai”.

Aztán a kikötő öble feltöltődött, s a város, messze kerülve a tengertől, lassan elnéptelenedett.

Számunkra Szent Pál levelei idézik föl újra és újra ezt a helyet, ahol hittérítő munkája során meg is kövezték.

Artemis hatalmas templomából, a „hét világcsoda” egyikéből, ma már csak egyetlen, árva oszlop áll az eredeti helyén. A többi széthordták a „művészetkedvelő” hódítók. (A Hagia Sophia mecsetben is van néhány.)

A Berlinbe szállított pergamoni nagy oltárért — itt jut ez is eszembe — **II. Vilmos császár** „díszkutat” ajándékozott Isztambulnak, mely az ugyancsak rabolt karnaki oszlop mellett páváskodik. (Hogyan ítélnénk el ezek után a csupán apró holmikot lopkodó, szegény lurkókat?)

Kis Ázsia másik híres, még feltárás alatt lévő romvárosa a szerelem istennőjének szentelt **Aphrodisziasz** sikkal kevésbé ismert. Ide csak az Anatóliába igyekvő, nagyobb elmélyülésre vágyó turisták látogatnak el, pedig rengeteg a látnivaló, köztük a világ legnagyobb méretű löversenypályája!

Az ásatások egy török származású amerikai régész vezetésével és komoly dollármilliók fölhasználásával, gyors iramban folynak. Modern „archeológiai parkot” akarnak létrehozni — eredeti mivoltukban mutatva be az épületeket. Ezzel, úgy vélem, az európai tudósok nem mindegyike ért egyet. De hát, „pénz beszél...”

Ma már nehéz elképzelni, hogy a templomok falainak színe valamikor nem fehér, sárga vagy rózsaszín volt, hanem sötétkék, sötétvörös. Döbbenetes lesz a korhú rekonstrukció!

Selçuk közelében van a **Szűz Mária háza** helyén épített kis kápolna és **Szent János evangélista sírja**. (A tiszteletére emelt bazilikából csak romok maradtak.)

Az oromra minden augusztus 15-én zarándoklat indul. Ezen a muzulmánok is részt vesznek. Számunkra ugyan Jézus nem „Isten fia”, csak egy „nagy próféta”, de édesanyját tisztelik. A

Koránban sokszor előfordul „Miriam” neve.

Érdemes megjegyezni, hogy a moszlim hit szerint nem Jézus, hanem Júdás halt meg a kereszten.

Ebéd a Nomádnál

Evente kétszer-háromszor termő gyapot- dohány és napraforgó ültetvények között haladunk a „Nomád” kedvelt vendéglője felé.

A kapuban mosolygós arcú, citerázó öregember fogad. Fején csomóra kötött, tarka selyemkendő.

A tágas, nyitott étteremben csinosan megterített asztalok. Minden ragyog a tisztaságtól! (Még a mellékhelyiségekben sem lehet kifogást találni.)

Az udvaron terebélyes diófa, a tornác oszlopaira hajnalra indái tekerednek, s a távolban kirajzolódik egy gémeskút sziluettje.

A hangulat, a légkör otthonos.

— A Nomád — meséli Szabis — nemrég még nyájat legeltetett a domboldalban, de születésétől fogva értelmes, leleményes, jó üzleti érzékel megáldott ember lévén, hamar fölfedezte a turistaforgalomban rejlő „nagy lehetőségeket”. Megnyitotta a „Jóllakáshoz” címzett fogadókat az erdő szélén, ahol „jellegzetes pusztai ételeket” szolgál föl (a borfogyasztás korlátlan), s legföljebb csak akkor gurul méregbe, ha vendégei finnyáskodnak, nem látnak neki akkurátusan az ennalivalókat. „Nagy szegény lenne”, ha valaki üres gyomorral távozna!

— *Melyek azok a „jellegzetesen nomád ételek”? —* érdeklődöm.

Szabis elkezd sorolni, magyarázni őket, s nekem automatikusan ugranak agyamba a nevek: tejfőlös lángos, töltött paprika, lecsó, fasírozott, cigánypecsenye, birkagulyás.

Magyar ember úton-útfélen ismerős szavakkal, dolgokkal, szokásokkal találkozik.

Vajon, a „szegedi papucsot”, melyet a piacokon árulnak, mi vettük át tőlük, vagy ők mitőlünk? A házak falán, sőt a városi lakások erkélyein is piros paprikafüzérek. Na, és maga az uráltáji nyelv — végtelen szűksavúságával, tömörségével! Ha ránézünk az üzletek cégtábláira, a feliratok első pillantásra magyaroknak tűnnek (sok ő, ü), s csak később döbbenünk rá, hogy számunkra érthetetlenek. Gyakran találkozunk országszerte az „Attila” névvel!

Az ebéd nagy vidámságban telik. A Nomád, aki írni-olvasni se tud, megtanult néhány angol szót, amivel remekül elszóraztatja vendégeit. Ölelgeti a lányokat, szabályos „pertut” iszik az asszonyokkal, férfiakkal, a fiatalokat pedig török népviseletbe öltözteti, és egy csinos bennszülött fiú vezetésével, körtáncot, amerikai jellegű „show”-t rendez.

Csak a búcsúzásnál fedezzük föl, hogy a kert végében ott szerénykedik egy viharvert, megfeketedett sátor. Ő maga még mindig abban lakik. Falak közé szorítva — „megfulladna”! Esténként visszavedlik modern étteremtulajdonosból igénytelen török paraszttá.

Pamutkastély

A földtani erők egyik csodálatos terméke **Pamukkalé**, a „Pamutkastélynak” nevezett lépcsőzetes terasz-képződmény, mely vakító, szízi fehérségével messze világít.

Tömény kalciumot tartalmazó hőforrásoknak a meglévő szikla-alapzatra történt mészkirakodásairól van szó. Tenyérformájú kisebb-nagyobb

medencék keletkeztek, megőrizve pemeik között a termásvizet. A turisták megbúvólva időznek partjukon. Áztatják fáradt lábukat, sőt fürödnek is. A szomorú csak az, hogy az állandó jövés-menés lassan teljesen bemocskolja, elszürkíti a fehér felületeket, a teraszok folyamatos továbbépüléséhez szükséges vizet pedig elszívják a környező hotelek. Meglehet, néhány évtized alatt tönkre fogják tenni, amit a Természet évmilliók során épített.

Nem jövendőli-e meg a Tragédiában Lucifer az Úrnak:

„Te nagy konyhádba helyzed embered,

S elnézed néki, hogy kontárkodik.
Kotyvaszt, s magát istennek képzeli.
De hogyha elfecsérli s rontja majd
A főtét, akkor gyűlsz késő haragra.
Pedig mit vársz mást egy műkedvelőtől?”

A Pamukkalé közelében hajdan elterült „Szent Városból”, Hierapoliszból, ma már csak néhány oszloptörredék, szoborcsonk látható. Viszont megmaradt a temető, az ókor egyik legnagyobb kiterjedésű nekropolisza.

Ameddig a szem ellát, kerek földkúpok (tumulusok), jól megépített kripták, egymás hegyén-hátán az óriás szarkofágok.

Hova lettek, akik — gyakran egész életük munkáját erre áldozva! — drága pénzért sírt készítették maguknak, így remélve biztosítani örök üdvösségüket, zavartalan nyugalmaikat?

A rablók már régen kifosztottak itt mindent, a csontokat pedig szétszórta. A leáldozó nap vörös fényében hosszú, sötét árnyékokat vetnek az üresen tántogó kőkoporsók.

Mennyivel békésebb pihenőt találtak maguknak a szegények, akiket minden pompa nélkül, jeltelen sírokban földeltek el, mivel nem is álmodhattak arról, hogy tetemeiket a „Szent Városba” szállíttassák.

Ez is egy a tanulságok közül!

Selyem-út

A táj, északkelet felé haladva, lassan megváltozik. Sárgára aszalódott, végtelen sztyeppén járunk, melyet csak időnként szakít meg egy-egy szikes vízütó.

Az út mentén romos, vagy a turisták kedvéért frissen helyreállított karavánserájok.

Ez már Közép-Anatólia. A klíma kontinentális, szélsőséges: nyáron száraz, gyakran 40-50 C fokos meleg van (néhány utas ott is hagyja a fogát!), télen viszont — 40-ig is leszállhat a hőmérséklet.

Délben az Isparta közelében lévő Beyşehir Gölü partján ebédelünk. A smaragd zöld hullámok fölött csönd és áhítat lebeg. Noha vize édes, a rossz közlekedés elzárja a tömeges idegenforgalomtól. Mi is csak alagúttal kerestülfúrt minaretjét (egyetlen a maga nemében!) csodáljuk meg, s a vidék jellegzetes termékeként árusított rózsajából vásárolunk.

Aztán megint a végtelen pusztá... Nem nehéz beleképzelnünk a vonatott lassúsággal poroszkáló, selymekkel és fűszerekkel megrakott tevekaravánokat. 30-40 kilométernél alig tettek meg többet naponta, s mindez hosszú hónapokon keresztül: a kínai Hszian városától a Földközi tengeri kikötőig.

A karavánseráj a mai vendégfogadónak felelt meg, azzal a különbséggel, hogy gyakran a lakott helyektől messze eső, magányosan álló erődítmény volt. A vasos védfalak tetején esténként fegyveres őrök cirkáltak, s a kaput „hét lakatra” zárták.

A gazdagabbak „szobát” kaptak, a hajcsárok az udvaron tanyáztak, míg a tevéket (80-100-at is) templomra emlékeztető, hatalmas, boltíves csarnokba terelték.

Az udvar közepén mecset, körülötte lacikonyha, vendéglő, tisztálkodó helyiségek. S mindezekért nem pénzt kértek, hanem el kellett adni valamit a helybelieknek a szállított portékákból.

A szerájban most csönd uralkodik. Csak a szél csap be bogáncskórókkal kevert port az ablakokon. Akinek azonban van egy kis ideje és fantáziája, távoli zúgásként észlelheti az egykori mozgalmas élet zsviváját.

Táncoló dervisek

Állok könyvai hotelszobám erkélyén, szemben a fényesen kivilágított mecsettel, a Mevlana-mauzóleum selymesen csillogó, zöld tornyával.

Noha a város modernnek, „európainak” tűnik, Szabis figyelmeztet bennünket, hogy „nagyon konzervatív” hely, ahol külföldinek nem tanácsos sötétedés után kimenni az utcára, mert beleköthetnek. „Az itt élők még nem fogták föl az idegenforgalom hasznát és jelentőségét!”

Ha lenne egy hosszú ruhám és hozzá fekete kendőm, fátylam, megengedhetném magamnak a járkálást, nézelődést, de hiába, az ember sohasem elég okos, mindig „kifelejt” valamit a bőrdődjéből.

Mevlana az iszlám szentje. Könyve az egyik legfontosabb vallásos írás. Sírja elmélkedő és zarándokhely.

Eredetileg tanítónak készült, de — mint ahogyan az az életben történni szokott — „véletlenül” összetalálkozott egy Shams nevű kóbor dervissel, akinek annyira a hatása alá került, hogy családját otthagya, összeköltözött vele. Ezt az együttélést azonban hívei nem nézték jó szemmel, és Shamsot egy szép napon eltették láb alól.

Ma mindketten — legkiválóbb tanítványaik társaságában — ott fekszenek a mauzóleumban, bársony drapériákkal letakart koporsókban, soktekerűnyű, súlyos, zöld turbánok alatt. Körülöttük cirkalmas arany főliratok, bódító illatot árasztó füstölők.

A helyiségben jönnek-mennek a kíváncsiak, de akad néhány „igazhívó” is, aki maga elé tartott, tárt tenyérrel mormolja a Korán verseit.

Az épülethez szép, tágas udvar csatlakozik — szökőkutakkal, virággyakkal. A hűvös körfolyosón a Mevlana által alapított szerzetesrend egykori tagjainak, a „táncoló derviseknek” a cellái láthatók. A rendbe jelentkezőknek — mint hallom — három „aszkéta-próbát” kellett kiállaniuk. Szigorú önmegtartóztatás és hosszú időn át zokszó nélkül elviselt magányosság voltak a fő követelmények. (Az Iszlám most is nagy súlyt fektet az akarat edzésére!)

A dervisek valójában nem „táncoltak”, hanem meghatározott időközökben, rendszeresen összejöttek, s vonatott furulyaszóra először lassan, majd mind gyorsabban forogni kezdtek saját tengelyük körül — a delírium elérésének állapotáig. (Hogy aztán volt-e szerepe ebben valami kábítószernak — ki tudja?)

Kemal Atatürk feloszlatta, betiltotta a rendet. Így a „táncok” már csak egyszer évente, a folklor-fesztiválok keretében szerepelnek, hivatásos művészek előadásában.

Kappadócia csodái

„Kappadócia csodáinak” létrejöttét

ritka-különleges geológiai képződmény, egy óriási kiterjedésű és vastagságú vulkáni tufaréteg tette lehetővé. A kőzet puha lévén, igen jól vájható, faragható volt. Már a hettiták mélyítették beléje barlangokat, melyeket aztán minden új nemzedék tovább fúrt, tovább tágtított. Így jött létre a neveshíri különös erődítmény és a „Földalatti város”-ként ismert világhíres labirintus-rendszer. Ebben meglehetősen ellenséges betörések, majd később a keresztényüldözések idején a környező települések lakossága. A bejáratot egy nagy sziklatömbbel olyan tökéletesen el tudták zárni, hogy senki sem sejtette, mi van mögötte.

15.000 ember vegetálhatott itt 3 hónapra keresztül a föld alatt! Lakóhelyiségekről, élelmiszer- és ital-raktárakról, templomokról, szellőztető nyílásokról, mindenről gondoskodtak, csak a világítás megoldása okozott nagy gondot.

Az alacsony, nyirkos, kacsaringós alagutakban bujkálva, Budapest ostromára kellett gondolnom, amidőn mi is két hónapra át a pincében laktunk, s schmollpasztás dobozokból készítettünk méceszt magunknak. Lám, „semi új sincs a nap alatt”, a történelem szörnyűségei időről időre, félelmetes pontossággal ismétlődnek!

A legerdekesebb talán a Göreme elnevezésű, szintén tufába vájt templom- és kolostorrendszer, a Krisztus utáni első századok gyönyörű, gyakran teljes épségben fennmaradt falfestményeivel.

Egyes barlangokban még a Második Világháború előtt is laktak. Hatósági rendelettel kellett az embereket odükből kiparancsolni.

A tufa fölé néhol keményebb kőzet telepedett, mely megvédte az alatta lévő rétegeket a szél, az eső (erózió) romboló hatásától. Így keletkeztek a különleges természeti alakulatok, a „tündérek kéményei”: hatalmas sziklasapkákat hordó, magas oszlopok — lábaiknál vidáman sárgálló töklétképekkel.

Kappadócia igazi „holdvidék”, olyan, amilyent az ember csak álomban vagy tudományos-fantasztikus filmekben lát.

A lakosság meglehetősen szegény. A mezőgazdaságon kívül, főleg aragonit- és kerámiatárgyak előállításával foglalkozik.

Ankara és a hettiták

Az ország fővárosában kevés időt töltünk. Éppen csak annyit, hogy megtekinthessük a nagy, modern mecsetet, az Anatóliai Múzeum hettita leleteit és Kemal Atatürk monumentális, de katonásan egyszerű síremlékét, amelynek az az érdekessége, hogy állítólag a „nép atyja” nem is ott nyugszik, hanem valamely más, rejtett helyen. Vajon, mitől-kitől félték? Az iszlám fundamentalistáktól, akiknek ádáz ellensége volt!

A dombok övezte medencébe települt város levegője nagyon szennyezett. Látkepe azonban szép és barátságos.

Külön meg kell említeni a központi pályaudvagyönyörű márványpadlóját (akár egy palota), melyet minden reggel gondosan lemosnak, de napközben is a szolgák állandóan sóprúval, lapáttal járkálnak, hogy a legkisebb papírdarabot is fölszedjék. Ki hinné — ki hitte volna!

Innen indulunk, föltűnően elegáns hálókocsival Isztambulba.

Beszélgetés a Boszporuszon

— *Mi tetszik neked legjobban*

Isztambulban?

— Talán ez a lebegés az Aranyszarvóból rózsaszín hullámain, a Dardanel-lák felől érkező kellemes fuvallatban. Ha Lugánóból visszagondolok, bizonyosan ennek a délutánnak a hangulata fog bennem föltámadni.

— *És a Kék mecset, a Hagia Sophia, a Topkapı?*

— A városban bolyongás lehangolt, elkedvetlenül. Iszonyú a forgalom, a láрма, a piszok. Nézd meg a központot: fekete füstfelleg lebeg fölötté, mely szétmarja, elpusztítja a történelmi múltú épületeket. A szultánok kincses palotájának tornyát is alig látni. Ami pedig a belső területet illeti, hangyákként nyüzsgönek a látogatók. Igaz, ott található a világ legértékesebb porcelán gyűjteménye, ámulatba ejtenek a drágakövekkel kirakott trónszékek, csodás ékszeres, vagyont érő ruhák, de ünneprontó és kiábrándító, midőn a turisták kimondottan erre az alkalomra torzonborzra csúfított „janicsárok” társaságában fényképezkednek. Pedig kellemes lenne leülni valamely szökőkút árnyékába, s elábrándozni a múlton. — Ide, a magas Portára jöttek egykoron meghunyászkodva a külföldi követek (a magyarok is), hogy a „felséges Szultán” kegyeiért esedezzenek. Itt, a közelben fejezték le tízezerrel a lázadókat, innen küldték a Héttoronyba az életfogytiglanra ítélt rabokat, többek közt a mi **Török Bálintunkat** is. Szörnyű belegendolnunk, milyen hatalmas Úr volt a szultán, s milyen végtelen a birodalma.

— *Nézd, ott a parton a Rumeli erődöt! Azt mondják, négy hónap leforgása alatt építették föl 1452-ben, Konstantinápoly elfoglalása előtt egy évvel! A szultán maga is dolgozott rajta inkognitóban, akárcsak Nagy Péter cár Hollandiában, a hajóépítésnél.*

— Borzalmas lehetett a város ostroma, az évszázados keresztény uralom összeomlása! Aztán jöttek az „igazhitűek”! Mecsetté alakították Szent Lélek templomát, lemeszelve benne a Mária-képeket. Most a Hagia Sophia — mindenki meglepedésére — Múzeum lett. Restaurálják az aranymozzaikat, de fönnhagyják a Korán-idézeteket is. Minden tele van állványokkal. Az ide-odahullamzó tömegben alig lehet valamit látni.

Óriás, modern függőhíd alatt hajózunk el, mely két kontinens partjait köti össze. Aki itt lakik, naponta átmehet Európából Ázsiába — és vissza.

— *Mióta az új, nagy Boszporusz-híd*

elkészült, az ázsiai parton épült fel a modern városrész. Ott minden sokkal rendezettebb és tisztább, mint az innenső oldalon. Korszerű, kényelmes szállodák sora várja a vendégeket.

— Ha már szóba került ismét a turizmus, hadd említsem meg a mindenfelé — Anatólia legtávolabbi vidékein is! — kapható gyönyörű képeslapokat! Az apró részletekre is gondolnak.

A Fekete tenger irányába haladva, egymást érik a renoválás alatt álló régi paloták, a szebbnél szebb luxusvillák.

— *Ezek dúsgazdag olajsejkek tulajdonában vannak.* — mondja Szabis. Földi halandó nemigen engedheti meg magának, hogy a Boszporusz partján lakjon. A bérek egész Isztambulban magasak, a fizetések viszont alacsonyak. Óriási a népszaporulat: az emberek a városokba özönlenek.

A vízen nagy a jövés-menés. Tankhajók, uszályok, motorosok, sétahajók, mesébe illő yachtok... Az ember érzi, hogy a világ egyik legforgalmasabb közlekedési útvonalán jár, s megérti ennek az átjáróhelynek évezredes stratégiai jelentőségét. Rengeteg vér folyt érte és — miatta!

— *És milyenek találd a Bazárt?*

— Szép a szemnek, érdekes a fényképezőgépek lencséjének, és vásárolni is lehet sok mindent (aranyat, bőrűt, rézedényt, szőnyeget, kerámiát...), de rettenetesen lármás és farszto. Sehol sem lehet leülni, meginni egy csésze kávé — hacsak nem akar az ember valami komolyabb dolgot venni. Ilyenkor maga a kereskedő hívja meg, hogy nyugodtan alkudozhassanak. A hosszúság alkudozás hozzátartozik az üzletkötés szertartásához.

Sok hazai honfitársammal is találkozunk a Bazárban; többel, mint a műemlékek körül. Nem voltam elragadtatva a viselkedésüktől.

A nap leáldozóban, s a Boszporusz rőt hullámai fölött halkan zümmögni kezd a müezzin hangja: Allah akbar! (Allah hatalmas). Igaz, már csak hangszórók sugározzák a minaretek erkélyéről az imát, de azért megvan a hangulata — varázsa.

Az igazhívők (főleg a férfiak) az egész városban megkezdik a rituális mosakodást, hogy méltón járulhassanak az Úr színe elé. Míg a keresztényeknél fogytározóban, a muzulmán országokban növekedőben van a hit. *Ki tudja, mikor fognak össze, és hirtetnek újra „Szent Háborút” Nyugat-Európa ellen!*

Repülőjegyek, külföldi utak, rokonok kihozataláért forduljon Szabó Edith professzionális utazási ügynökhöz.
Suite 1, 128 Acland St. VIC 3128
Tel: 03 9534-0901 License No: 30016

Igazi különlegességekre vágyik? Önnek ajánljuk concierge szolgáltatásunkat! Tekintse meg a www.koronaconcierge.com oldalt. Gondosan válogatott prémium utazási élményekben vehet részt és felejthetetlen emlékekkel térhet vissza.

Reméljük, hamarosan Önt is elégedett utasaink körében üdvözölhetjük!

Tel: 03 9801-8887 e-mail: zack@koronaconcierge.com

AUSZTRÁLIAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ
Nth.Fitzroyi Gyülekezet
Melbourne

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház szolgálati

121. St. Georges Road, North Fitzroy Vic. 3068

A victoriái kerület lelkipásztora Dézsi Csaba
Lelkészi hivatal: 121 St. Georges Road, North Fitzroy
Postacímünk: P.O. Box 1187 North Fitzroy, 3068

Az Egyház honlapjának címe:

www.reformatus.com.au

E-mail: melbref@gmail.com

Telefon: (03) 9481-0771

Mobile: 0414-992-653 (Dézsi Csaba lelkész)

Csutoros István főgondnok: 9439-7067 mob.: 0407 683 002

MELBOURNE (VIC)

2016. július 31-én vasárnap de. 11 órakor
ISTENTISZTELET

A North Fitzroy-i, Magyar Református
Templomban

Igét hirdet: Nt. Dézsi Csaba

121 St. Georges Rd. (11-es villamos a Collins St.-ről, 20-ik
megálló (az Edinburgh Parkkal szemben)

12 órától EBÉD, a Bocskai

Nagyteremben, (Watkins St.bejárat)

Minden kedden de, 12. órától Bibliaóra
a Bocskaiban Mindenkit szeretettel
várunk!

NSW. SYDNEY

2016. július 31-én vasárnap de. 11.30 órakor

Istentisztelet

Igét hirdet: Nt. Péterffy Kund

Minden vasárnap az Istentisztelet ideje alatt **gyermeknek is
Istentiszteletet** tartunk, szeretettel kérjük a szülőket, nagyszülőket,
hogy hozzák el a kicsinyeiket.

Uniting Church, Carrington Ave. **Strathfield**

ADELAIDE (SA) 2016. július 31-én de. 11 órakor

ISTENTISZTELET

Igét hirdet: Nt. Szabó Attila

az Unley Uniting Churchben (Unley St. és Edmund Ave. sarok)

Minden szerda este 5.30 órától **BIBLIAÓRA,**

a Templom társalgójában. Mindenkit szeretettel várunk.

BRISBANE (QLD)

2016 július 31-én vasárnap de. 11 órakor

Istentisztelet

Igét hirdet: Nt. Kovács Lőrinc

Istentisztelet után ebéd, minden vasárnap a

Marsdeni Magyar Házban 150 Fourth Ave. Marsden

GOLD COAST — ROBINA

2016.(minden hónap első vasárnapján) Július
du. 2 órakor Bibliaóra

2016.július (minden hónap harmadik vasárnapján)

du. 2 órától Istentisztelet

Igét hirdet: Nt. Kovács Lőrinc

Istentisztelet és magyar nyelvű játszó csoport Presbyterian Church Cottesloe

Drv. and University Drv. sarok Robina

Aspley, Észak Brisbane minden hónap második vasárnapján

de. 11.30 órától Istentisztelet

és Magyar Nyelvű játszó csoport gyermekeink számára

Igét hirdet: Nt. Kovács Lőrinc

Aspley Uniting Church 748. Robinson Road Aspley.

Ez alkalommal szeretettel várunk mindenkit.

vallási megkülönböztetés nélkül

REFORMÁTUS SZEMLE

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház fizetett melléklete és kiadása

Felelős szerkesztő Csutoros Júlia

Postai címünk: P. O. Box 1187, North Fitzroy VIC. 3068

Telefon: (03) 9439-8300 Email: csutoros@tpg.com.au

A disznótoros ebéd a Bocskaiban itt kezdődik, szorgalmas, önkéntes csapattal,
akik ez évben is is vállalták a hurka és kolbász előkészítését.

Nem kis feladat, de szívesen végzik. A gyülekezet nevében köszönjük szépen.
Isten tartsa meg jó szokásokatokat.

Az egész csapat: Oláh Ernő, Basa Jóska és Rózsika, Nt. Dézsi Csaba, Szatmári Juci,
Szőke Kati, Oláh Irén és Horváth Anna

Készül a kolbász... Szatmári Juci, Horváth Anna, Basa Rózsika, Oláh Irén

Készül a hurka... Oláh Ernő, Szatmári István és Juci, Horváth Anna

Úszás: mi marad a tíz

Eb-aranyból Rióra?

Soha nem uralta még így Európát a magyar úszósporthoz, de most már arccal előre: Eb-eredményességünket átszámítottuk olimpiai esélyekre. Nem lőjük le a poént, de Rióban a tíz arany töredékét szerezhetjük, **Kapás Boglárka** négy aranyból például valószínűleg egy sem marad — egyik sikerszáma nem is lesz az olimpián, és nála is ott az a bizonyos „**Michael Phelps**” **Katie Ledecky** személyében. Gyurta bujkál, Cseh előtt pedig titkolóznak a vetélytársak.

Minden idők legsikeresebb úszó-Európa-bajnokságát zárta a magyar csapat, tíz arany-, négy ezüst- és öt bronzérmel szereztek. Ezt a páratlan történelmi eredményt azonban nem ildomos egy az egyben átfordítani olimpiai aranyérmekre — hogy mennyire nem, annak már most érdemes egy kis figyelmet szentelni. Végigszaladunk a 32 medencés olimpiai úszószámokon, áttekintjük, melyikben mit értünk el az Eb-n, illetve mire számíthatunk az ötkarikás játékokon augusztusban annak tudatában, hogy amerikai, dél-afrikai, ázsiai és ausztrál úszókkal bővül majd a mezőny.

Férfiak

50 m gyors: döntősünk volt az Eb-n, a 30 éves **Takács Krisztián** 6. lett. 50 méteren szinte bármi megtörténhet, de áttekintve a világranglistás helyeztetés **Takács** Eb-döntős időeredményét (22,07), az a 21,5 másodperces idő, ami várhatóan a dobogóhoz kell, ezen a szinten nagyon messze van még az egyéni legjobbjától is. Hét Európán kívüli úszó is van, aki az idén tudott már 22,07-nél jobbat, persze korántsem biztos, hogy mind el is indul Rióban.

400 m gyors: **Berne Péter** bronzérmel szerezett. Úszásával a világranglista 11. helyére lépett előre, négyen vannak előtte a kontinensen kívül, ebből három ausztrál, tehát egy spor-

toló kiesik (nemzetenként ketten úszhatnak egy számban). Kis szerencsével finalista lehet.

1500 m gyors: döntősünk volt az Eb-n **Gyurta Gergely** személyében, nagyot küzdött a 4. helyért. A pár héttel korábbi magyar bajnokságon jobb időt úszott, mint Londonban, de azzal sem lett volna beljebb, ráadásul a mezőnybe Rióban érkezik két ausztrál és egy amerikai az idők alapján. Egy döntő azért kinézhet neki.

100 m mell: **Gyurta Dániel** kerülhet döntőbe az olimpián, az Eb-t kihagyta. Nem ez a fő száma, de biztosan elindul rajta Rióban, az idén nincsen ranglistás eredménye.

200 m mell: **Gyurta Dániel** világcúscsal nyerte a számot a 2012-es olimpián (2:07:23), azóta többen feljavultak a szintjére, ő pedig gyengült. Érdekes ezért az időeredmények között barangolni: azt látjuk, a most zárult Eb-n gyengébb teljesítménnyel is nyerni lehetett (2:08:33), mint amilyen a tavalyi kazanyi vb-n **Gyurta** bronzérmes lett (2:08:10), emiatt lehet bizakodni, hogy nem hiába bújt el az idén az UTE-világklasszisa—avilágranglistára sem „tett fel” eredményt. Akikre figyelni kell, azok a mindig veszélyes japánok (a 2:07:01-es világcúscsot birtokló, 22 éves **Jamaguchi Akihiro** Gyurtaéhoz hasonlóan bujkál) és a britek, akik közül **Ross Murdoch** nyerte az Eb-t. És akkor a német **Marco Koch**ról még nem is beszélünk, ő áll a világranglista élén — igaz, még ő is gyengébb idővel, mint amit a mi Danink papíron tud. Nem egyszerű a képlet. Eremszerzésben nem kételkednénk.

100 m hát: döntősünk volt az Eb-n, **Balog Gábor** 5. lett, időeredménye (54,35) olimpiai szinten legfeljebb középöntőre lehet elég.

200 m gyors: Ebben a számban a riói kvótás **Verrasztó** múlik minden, **Cseh László** bedobja a rövidebbik vegyest is (mármint ezt) a pillangósiker(ek) érdekében.

400 m vegyes: Ebben a számban a riói kvótás **Verrasztó** múlik minden, **Cseh László** bedobja a rövidebbik vegyest is (mármint ezt) a pillangósiker(ek) érdekében.

400 m gyors: Ebben a számban a riói kvótás **Verrasztó** múlik minden, **Cseh László** bedobja a rövidebbik vegyest is (mármint ezt) a pillangósiker(ek) érdekében.

400 m gyors: Ebben a számban a riói kvótás **Verrasztó** múlik minden, **Cseh László** bedobja a rövidebbik vegyest is (mármint ezt) a pillangósiker(ek) érdekében.

400 m gyors: Ebben a számban a riói kvótás **Verrasztó** múlik minden, **Cseh László** bedobja a rövidebbik vegyest is (mármint ezt) a pillangósiker(ek) érdekében.

400 m gyors: Ebben a számban a riói kvótás **Verrasztó** múlik minden, **Cseh László** bedobja a rövidebbik vegyest is (mármint ezt) a pillangósiker(ek) érdekében.

SPORT

középdöntőre lehet elég.

200 m hát: döntősünk volt az Eb-n, **Balog Gábor** 4. lett, gyengébb idővel, mint az országos bajnokságon. Egyik eredménye sem lenne most elég olimpiai döntőre.

100 m pillangó: a számot **Cseh László** nyerte az Eb-n. Győztes ideje (50,86) éppen egy másodperccel rosszabb **Michael Phelps** világcúscsánál. A magyar vezet is a világranglistát, mivel **Phelps** egyelőre rejtőzködik. Túl sokan már nem bukkanhatnak elő a sötétből ebben a számban (**Phelps**en kívül még **Chad le Clos** lehet veszélyes). Mivel egy interjújában konkrétan utalt rá, hogy eldobja a 200 vegyest a pillangósírókért, bizonyosra vehetjük, hogy **Cseh** ott lesz a szám döntőjében Rióban, és így érmet is szerezhet. Demoralizáló volt látni, ahogy a szám elődöntőjében a „szomszédja” megijesztette a rajtnál, ami miatt beragadt, mégis a legjobb idővel lett döntős...

200 m pillangó: a számot **Cseh László** simán nyerte az Eb-n. **Michael Phelps** és **Chad le Clos** a hosszabbik pillangótávon is osztozhatnak **Lacival** a dobogós helyeken, azonban **Cseh Laci** ebben a számban nem titkolja: olimpiai bajnok akar lenni, akár **Phelps**ekkel a mezőnyben is. Kiindulva abból, hogy **Cseh** kazanyi vb-elsősége idején **Phelps** egy amerikai edzőversenyen jelentősen jobb időt teljesített a mi fiunknál, azért nem írának be tutira.

200 m vegyes: Ebben a számban a riói kvótás **Verrasztó** múlik minden, **Cseh László** bedobja a rövidebbik vegyest is (mármint ezt) a pillangósiker(ek) érdekében.

400 m vegyes: Ebben a számban a riói kvótás **Verrasztó** múlik minden, **Cseh László** bedobja a rövidebbik vegyest is (mármint ezt) a pillangósiker(ek) érdekében.

4x100 m gyors váltó: döntőztünk, 5. helyen végeztünk úgy, hogy Ausztrália, Dél-Afrika és az USA sem volt ott a mezőnyben. *Meglepetés lenne, ha döntőbe jutnánk az olimpián.*

4x200 m gyors váltó: döntőztünk, 7. helyen végeztünk. A helyzet hasonló

vagy még rosszabb, mint a rövidebb váltó esetében.

4x100 m vegyes váltó: döntőztünk, bronzérmes lett a kvartett — **Gyurta Dániel** nélkül. Kiegészülve olimpiai bajnokunkkal azért ebből lehet egy döntő.

Érem aligha, nincs világklasszis hát-és gyorsúszónk 100-on.

Nők

50 m gyors: —

100 m gyors: döntősünk volt az Eb-n, **Verrasztó Evelyn** a 8. lett. **Lukas** számnak tűnik olimpiai szinten, **Verrasztó** ideje legalább két másodperccel rosszabb, mint ami egy fináléhoz kéne.

200 m gyors: döntőseink voltak az Eb-n, **Verrasztó Evelyn** az 5., **Késely Ajna** a 6. lett. Időeredményük messze van a világ legjobbjaitól, ha ebbe a kategóriába vesszük az ausztrál, amerikai és kínai hadakat, akik tolonganak a magyarok előtt a ranglistán.

400 m gyors: a számot **Kapás Boglárka** váratlanul simán nyerte az Eb-n, és az a nagy helyzet, hogy az idén csak a szám amerikai olimpiai bajnoka, **Katie Ledecky** tudott nála jobbat, igaz, sokkal. Az UTE 23 éves versenyzőjének pedig még csak nem is a fő száma a legrövidebb középtávú szám. A döntő ezzel a formával teljesen biztos, de az érem sem irreális.

800 m gyors: **Kapás Boglárka** simán nyerte az Eb-t főszámában. Az aranyat ebben a számban is előre **Katie Ledecky** nyakába lehet akasztani, más dimenzióban úszik, mint a mezőny. **Bogi** dobogóesélyes vetélytársai: **Jessica Ashwood** (ausztrál) és **Brittany MacLean** (kanadai), utóbbival századra azonos idő a legjobbjá, mindketten a közelmúltban úszták, közel egyidősek is. Szerintünk meglesz az az olimpiai dobogó, főleg, hogy nem fogja fárasztani az olimpián „holmi 1500 méter gyors” — nincs az olimpia programján.

100 m hát: döntősünk volt, **Hosszú Katinka** ezüstérmel szerezett **Mie Nielsen** mögött. Nagyon úgy fest, hogy első számú úszónk a hát- és a vegyes számokat tartja meg Rióra, de ezt még van ideje eldönteni, noha **Hargitay András** már sürgetné a döntést. **Katinkán** kívül ketten, a dán **Nielsen** és az ausztrál **Emily Seebohm** tudnak 59 másodpercen belüli időt úszni. Ha megtartja a számot, és nem tartalékol, felúszhat a dobogóra,

az aranyérmek azért nem favoritja. 200 m hát: a számot **Hosszú Katinka** nyerte az Eb-n, és nagyon üldözi **Egerszegi Krisztina** „ezeréves” Európa-csúcsát (2:06:62), aminek megdöntésére a riói dobogóhoz szüksége lesz. Aranyérmre nem túl esélyes, jönnek a rejtőzködő oroszok és a világranglistát vezető ausztrál **Belinda Hocking** is.

100 m pillangó: döntősünk volt, **Szilágyi Liliána** 4. lett. A dobogóról két századdal maradt le, de szakértők szerint az olimpiáig akár egy másodpercet is simán javíthat, elérve az ezüstérmes dán **Ottesen** szintjét. Nincs tőle messze a riói dobogó, és bizonyára sok örömet találunk még benne, ha rögzítjük, az Eb-döntő második legifjabb versenyzője volt.

200 m pillangó: döntőseink voltak, **Szilágyi Liliána** ezüstérmel szerezett (teljesen elrontotta a benyúlást), **Jakabos Zsuzsanna** negyedik lett. **Sós Csaba**, az úszószövetség szakmai alelnöke szerint akár két másodperc is lehet még „tarcsiban” **Lilu** úszásában, ez pedig szintén dobogó közelébe repítheti a sűrű kínai, német, ausztrál „erdőben”.

200 m vegyes: **Hosszú Katinka** simán nyerte, **Verrasztó Evelyn** 5. lett az Eb-n. Ebben a számban **Hosszúnak** aranyat kell szereznie, nemcsak 2 perc 9, de 2 perc 8 másodpercen belüli időt is csak ő tudott a földön az idén. A szám világ- és Európa-bajnoka, világcúscs-tartója.

Nincs kérdés, egyértelmű aranyesély. **Verrasztó Evelyn** viszont nem döntőesélyes, amerre ő tart, már sűrűsödik a mezőny.

400 m vegyes: **Hosszú Katinka** simán nyerte, **Jakabos Zsuzsanna** bronzérmel szerezett. Akár mindketten döntősök lehetnek az olimpián, de **Hosszú** magának előírta az aranyat a hosszabbik vegyesen is. Titkos célja talán a világrekord lehet még, amitől szűk másfél másodpercre van. Ez 400 méteren talán nem annyira sok — neki.

4x200 m gyors váltó: a magyar kvartett aranyérmel szerezett nem kis meglepetésre **Jakabos, Verrasztó, Kapás, Hosszú** összetételben. Komoly esélyük volna döntőbe kerülni, ehhez az is kéne, hogy **Hosszú Katinka** váljalja a váltót. Az amerikaiak és a kínaiak tavalyi vb-döntős idejétől persze messze vagyunk.

A Ferencváros máris az élen

A nemzetközi kupákban érdekelt négy csapat közül egyedül a bajnok Ferencváros nyert az OTP Bank Liga első fordulójában.

A zöld-fehérek már az első percekben két gólt szereztek a Haladás ellen, s végül éppen úgy kétfólos különbséggel győztek **Mészöly Géza** csapata ellen, mint az előző idény első fordulójában. **Böde Dániel**, a korábbi idény gólkirálya két góllal kezdett. A Videoton Felcsúton 2-1-es vereséget szenvedett előző edzője, **Horváth Ferenc** új csapatától, a DVTK-tól. **Bognár István** két gólt is szerzett a vendégeknél, sőt mesterhármassal juthatott volna, ám kihagyott egy büntetőt. A DVSC-Teva meglepő hazai döntetlennel kezdett a Nagyerdei Stadionban. A Loki győzelmi esélyt szalasztott el: a második félidőben, 1-1-nél **Szakály Péter** tizenegyest hibázott, ráadásul az utolsó percben **Brkovic** a lécre fejelte a labdát. Az idény első gólját a kispesti csapatkapitány, **Hidi Patrik** lőtte.

1. forduló

Újpest-Honvéd 0-2 (0-2),
Mezőkövesd-Gyirmót 2-2 (1-0),
FTC-Haladás 3-1 (3-0)
MTK-Vasas 0-1 (0-0)
DVSC-Paks 1-1 (1-0)
Videoton-DVTK 1-2 (1-2)

Teljesítette a kvalifikációt Fa Nándor

Fa Nándor túl van transzatlanti útja felén, egyben teljesítette a **Vendée Globe** föld körüli vitorlásverseny kvalifikációját.

A magyar hajós, amint honlapján jelezte, 1640 tengeri mérföldet haladt Newportból indulva, a kvalifikációs táv pedig 1500 mérföld. Az elmúlt 16 óra alatt 230 mérföldet vitorlázott.

„A főnti számok két dolgot is jelentenek. Egyik, hogy jócskán túl vagyok a félúton, másik, hogy teljesítve van a kvalifikációs távolságkövetelmény, már csak meg kell érkezniem” — írta.

Fa Nándor májusban kénytelen volt lemondani a részvételt az Atlanti-óceánt átszelő Newport-Vendée versenyen, mert nem készültek el időben hajója, a Spirit of Hungary új vitorlái. Júniusban két társával 19 nap alatt ért át a franciaországi **Les Sables d'Olonne**-ből az Atlanti-óceánon Amerikába, majd július 9-én szülőbőn indult vissza, hogy teljesítse a **Vendée Globe** kvalifikációját.

A **Vendée Globe** november 6-én rajtolt **Les Sables d'Olonne**-ből. **Fa Nándor** — aki egyben 60 lóvas versenyhajójának tervezője — a legjobb nem francia versenyzőként ötödik helyen végzett az 1992-93-as földkerülő versenyen. Útja 128 napig tartott.

Nyitva hétfő kivételével minden nap reggel 8.30-tól du. 4.30-ig.

**1 Centre Road,
Brighton East 3187**

Tel.: 9592 4222

email: cafe@hartartplus.com.au
www.hartartplus.com.au

Minden vasárnap "jó ebédhez szól a nóta" az asztalnál Kroyherr Sylvester énekes, gitárral

A MUSTÁR CSAK ALIG SZÁZ ÉVE SÁRGA

A mustár az egyik legjellegzetesebb színű étel, annyira, hogy azt a kicsit barnás élénksárgát hivatalosan is mustársárgának, vagy mustárszínnek hívjuk. Amivel csak egy gond van: hogy a mustár valójában nem ilyen színű, a hozzáadott kurkumától lesz sárga, amit alig több mint száz éve tesznek csak bele.

A mustárt, mint szószot a rómaiak találták ki, a 4-5. századból származnak az első feljegyzések, amikben említik. Ők a porrá zúzott mustármagot szőlőlével keverték el, és mustum ardensnek nevezték, ami csipős lét jelent latinul. Innen származik a mustár neve, és egyébként az erjedés előtt álló bora használt must szavunk is. A római mustár nem nézett ki túl guszthusosan, az összetört mustármag alapján szürkésbarna színű, ezt a szőlőlé kicsit még sötétebbre festette. Az íze viszont markáns és jó volt, egy csomó ételhez használták, és egész Európában elterjedt, amerre csak a római légiók jártak. Így jutott el többek között Burgundiába, a mai Franciaország területére, ahol a szőlőlet cserélték a receptben — és ezzel megszületett a dijoni mustár. Az angolok ekközben lisztel és fahéjjal keverve, szárított mustárgolyó formában fogyasztották, mint ma a csipszet, elég népszerű volt a 15-16. században, Shakespeare is említi több darabjában.

Lapozzuk előre a naptárat, egészen a 20. század elejéig, a mustárt már világszerte gyártják és fogyasztják, viszont továbbra is csúf szürkésbarna a színe. Egy amerikai cég, az R.T. French Company (nincs köze Franciaországhoz, az alapító testvérpár családnéve volt French) ekkor kezdett el kísérletezni egy új mustárváriációval, amit kurkumával színezték élénksárgára. Ez egyszerű marketing volt, az ízen nem sokat változtatott, de látványosabb és étvágygerjesztőbb lett tőle a mustár.

Az ötlet egyébként egészen magától értetődött: a kurkumát, amit tipikusan az indiai konyha használ, akkorra már a fél világ átvette, mert szép színe volt,

Tanár úr kérem

Válaszok a legutóbb feltett kérdésekre a válasz: 1. Orloj, 2. A giga-, 3. Memoriternek, 4. Dantée, 5. Újságíró, 6. 1813-ban, 7. Kalumet, 8. Patison, 9. Mínsz 150 Celsius-foknál, 10. Litvániafé.

E heti kérdéseink:

1. Hány másodpercig tart egy villámcsapás?
 2. Miből készült a párizsi Vendômeoszlop?
 3. Mi a neve a klasszikus japán színpadi műfajnak?
 4. Hogyan nevezik az énekhangra írt zenét?
 5. Melyik szervével érzékeli a kígyó a szagokat?
 6. Mi a neve 1990 óta — újból — Gorkij városának?
 7. Hol található Európa egyetlen lótemetője?
 8. Melyik ásvány változatai a pirop. az almandin és a melanit?
 9. Mi volt a neve Beatles együttes első menedzserének?
 10. A test melyik része számít találati felületnek a párbajtörben?
- Válaszunkat a jövő heti újságban olvashatják:

Összeböngézte: B. L.

Egyperces tudomány

pont olyan, mint a sokkal drágább sáfrányé (indiai sáfránynak is nevezik a fűszert). A 18. században elkezdték a Karib-tenger szigetein is termesztetni, ahol a dél-ázsiaihoz hasonló klíma miatt optimálisak voltak számára a körülmények, és mindez Amerikában még könnyebben beszerezhetővé és olcsóvá tette.

A sárga mustár az 1904-es St. Louis-i világiállításon mutatkozott be, a hotdogok virslijére csikozva, és rögtön óriási siker lett, néhány évtized alatt a kurkuma a világ szinte összes mustártípusába beleköltözött, és ma már a barna mustár számít különlegességnek. Ez a világiállítás egyébként kajajugyben sokszorosan fontos esemény volt: itt mutatkozott be többek között a tölcseres fagy, a vattacukor, és a Dr. Pepper üdítőital, de nagy szerepet játszott olyan alap amerikai kaják világ-hódításában is, mint a hamburger, a hotdog vagy a mogyoróvaj.

Az R.T. French Companyt a sárga mustár világsikere ellenére 1926-ban felvásárolták, de márkánként a brit Reckitt Benckiser (az ő márkéjük többek között a Strepsils, a Calgon, a Vanish és a Durex) tulajdonában máig létezik a French's mustár.

HUNGÁRIA-ÖBÖL VAN, DE MAGYAR GYARMAT NINCS A JEGES-TENGEREN

A Monarchia 1872-74-es északi expedícióján felfedezett Ferenc József-földet a Szovjetunió csak 1926-ban jutott észébe anektálni. Így akár azt is lehetne hinni, hogy fent, hogy a messzi északon fennmaradt egy olyan osztrák-magyar gyarmatszerűség, amely magát a dualista birodalmat is túlélte. Ez téves, de attól még továbbra is ott van valahol az é. sz. 81. fokán túl a mi Budapest-fokunk, és a kalandregénybe illően megmenekült felfedező emléket több más magyar vonatkozású elnevezés is őrzi.

Trianon nem csak a Kárpát-medence bő kétharmadát vette el Magyarországtól, a kínai érdekeltségünk is odalett — a tiencsini történetet legutóbb Vujity Tvrtko riportfilmje idézte fel, magyar gyarmatként beszélve a pár utcás concessziós területről. Bár ez többszörösen hibádzik (nem gyarmat és nem is magyar), arra jó apropó, hogy előkerüljön egy másik, jóval nagyobb terület, amit szintén szokás osztrák-magyar gyarmatként emlegetni.

A Ferenc József-földet, ezt a Jeges-tenger azóta is gyakorlatilag lakatlan, 192 szigetből álló csoportját véletlenül és akarata ellenére fedezte fel az „Osztrák-Magyar Északi-sarki Expedíció”. Eredetileg a legendás északkeleti átjárót akarták meghódítani, de mint utólag maguk is belátták: lehetetlenre vállalkoztak.

Mennyire hiú volt minden reményeségünk! Este már jéggel voltunk körülvárva — körülzárva két egész hosszú év tartamára! Sötéten, minden reménytől megfosztva feküdt a jövő előttünk s beteljesültnek látszott végzetünk: hogy többé nem föl fedezők, hanem egy jégdarab utasai legyünk.

Miután Tegetthoff nevű hajójuk a jég fogságába esett, a jégmezőn próbáltak jegesmedvére és fókára vadászva túlélni, miközben a jég lassan észak felé vitte őket úgy, hogy ebbe nem volt semmi beleszólásuk. Hiába remélték, hogy a tavaszi olvadás kiszabadítja

őket, a jeget dinamittal sem tudták felrobbantani. Másfél év telt el, mire az addig ismeretlen, Európa környékén felfedezésre utolsónak megmaradt szigetek partjaihoz sodródtak. Bár a Verne-hősöknek beillő felfedezők nem ide akartak jutni, saját és a Monarchia nagyobb dicsőségére kihasználták az alkalmat: a „delejes zavargásoknak” nevezett sarki fényvel kapcsolatban végeztek „légtűneményteni” vizsgálatokat, és meghódították a természetesen gyorsan az uralkodó elnevezett szigeteket.

„Lehetetlen volt az egyes tárgyakat külön elnevezésekkel is föl nem ruháznunk” — írták utólag, és a szigetek, szirtek és szorosok javát a Monarchiára utalva keresztelték el. Ma is vannak itt magyar vonatkozású nevek a térképen: egy nagyobb szigetcsoport az expedíció egyik szponzora után *Zichy-föld lett, de került ide Deák Ferenc-sziget, Hungária-öböl, Vámbéry-szigetcsoport és Budapest-fok is.*

Utóbbinak eredetileg a Pest nevet adták, de amikor hazaérve megtudták, hogy távollétük alatt megvolt a város-egyesítés, aktualizálták, és bónusznak még *Ráth Károly* főpolgármesterről is elneveztek egy hegyfokot.

A Budapest-fok 3-5000 lábnyi magasságú jéghegyek köréből nyúlik be a tengerbe — jeges nagyszerűségét nem lehet eléggé magasztalni — számoltak be végre itthon, nem tudván, hogy csak a szemük káprázott: amit „Budapest-fok”-nak hittek, pusztán optikai csalódás volt, a nagyszerű szirt egyszerűen nem létezik. Az viszont valószínű, hogy a jeges káprázatok közül hihetetlen módon megszabadultak: miután reménytelen helyzetben szánkóval és csónakokkal dél felé indultak, orosz halászokkal találtak szembe magukat, és több mint két év után megmenekültek.

Hazaérkezésük után nagy nyilvánosságot kapott a kutatók beszámolója. A Földrajzi Közleményekben megjelent írásukat most el lehet olvasni az Arcanum; érdemes is, tiszta kalandregény.

Bár a felfedező baltával vágta az otthonról vitt, kővé fagyott tokajit az 50 fok mínuszban, a Ferenc József-föld messze volt attól, hogy magyar gyarmat legyen. Egyrészt ugye a dualista rendszer vállalkozásáról van szó, és sokkal inkább volt osztrák, mint magyar. A 24 fős expedíción egyetlen magyar tagja volt, a hajóorvos Dr. Kepes Gyula, a legénységet Dalmáciából szedték össze, közös nyelv az olasz volt. Az expedíció ugyan kapcsolódott a haditengerészethez, de nem állami, hanem magánvállalkozás volt, az adományok alig három százaléka jött Magyarországról.

Ráadásul nem is gyarmatszerzési akcióról volt szó. „A nemzeteknek a földisme gyarapítása végett folytatott békés versenyküzdelse amaz ünneplés pillanatban, melyben valamely új földre lép vagy pedig az ezen legtovább elért előfoktól elbúcsúzik, lobogókat szokott arra kitűzni. Ausztria-Magyarország lobogója ekkor először lengett itt a magas éjszakon” — írta az expedícióvezető Julius Payer, arról is beszámolv, hogy ottlétük bizonyosságul egy sziklacsúcson egy okmányt helyeztek el. Hazaérve nagy volt a dicsőség. Bár néhányan fitymálták az ős tudományos jelentőségét, volt ünneplés rendezés, Strauss még indulót

Április 1-jén Móricka felhívja az anyukáját:

— Anyu, gyere gyorsan haza, a szobalányon egy idegen bácsi fekszik mezelenül!

Az anya persze szalad haza, és ahogy belép az ajtón, feldúltan, Móricka vi-gyorgova mondja neki:

— Hehe, anyu, ez csak áprilisi tréfa volt! Nem is egy idegen az a bácsi, hanem az apu!

Pistike nagyon nézi a tanárnőt az iskolában. A tanárnőnek egy idő után feltűnik a dolog, majd megkérdezi:

— Pistike, miért bámulsz engem ennyire?

— Csak azt nézem, hogy milyen jó melle van a tanárnőnek!

— Ejnye Pistike, mindjárt kapsz egyet a szádra!

— Jó, a másikat meg tessék a kezembe adni!

— Ki az abszolút szerencsétlen?

— ???

— Aki belesik a WC-be és a lehúzóba kapaszkodik!

Az idős skót házaspár otthon üldögél. Egyszer csak azt mondja az asszony:

— Te John, igazán elvihetnél mozi-ba!

— Ugyan, drágám, már voltunk moziban!

— Igen, de ez már hangosfilm!

A skót kap karácsonyra egy üveg whiskyt a barátaitól. Beteszi a kabátja alá. Hazafele menet elcsúszik a jégen, érzi, hogy a kabátja alatt valami igen nedves. Összekulcsolja a kezét:

— Istenem, csak add, hogy vér legyen.

Két skót beszélget:

— Glennek mindig szerencséje van. Tegnap kötött biztosítást és ma már el is gázolták.

Kohnné meghal. A temetés után Kohn egy ötszázast dug a búcsúztató rabbi zsebébe, aki ezt nagyon kevésnek találja, s kissé bosszúsán mondja:

— Nem akarok erőszakos lenni, Kohn úr, de tudnia kell, hogy minél mélyebb a gyász, annál többet illik adni...

is írt az expedíció vezetőihez.

Ennél azonban több nem történt. Bár a Monarchiának is voltak (sikertelen) kolonizációs kísérletei, ebben az esetben nem is próbálták elismertetni jogukat a Ferenc József-földre. A felfedezéstől praktikus hasznót nem reméltek: „az általunk bejárt földek sohasem fognak az emberek anyagi törekvéseinek körébe vonatni”.

A Ferenc József-föld ennek megfelelően sokáig senkiföldje maradt. A Szovjetunió csak 1926-ban jelentette be, hogy anektálja, és bár ekkor a norvégok is kapcsoltak, a két odaküldött norvég hajó ugyanúgy járt, mint hajdanán az osztrák-magyar Tegetthoff: a jég fogságába estek, a Szedov nevű orosz jégtörő megelőzte őket. Ennek még nagy jelentősége lehet: a Barents és Kara-tengerek alatti gáz- és olajtartalékok nagyságrendnyivel haladják meg a jelenlegi orosz kitermelést.

Ha ezt akkor előre lehetett volna látni, talán a Monarchia is megfontolta volna az igazi birtokba vételt — így azonban csak 60 jegesmedvét ettek el a szigetekről, otthagya cserébe néhány nekünk ismerős nevet.

NA NE...

— Komolyan mondja? Akkor adjon vissza négy százat!

Kohn magához kérteti a hitközségi elnököt, s így szól hozzá:

— Mivel gyengülök, közeledni érzem a halálot, végrendelkezni akarok. Ötszáz ezer forintot hagyok a hitközségre, ötszáz ezret az öregek otthonára, egymilliót az árvaházra.

— Pardon, Kohn úr — szól közbe a hitközségi elnök —, van magának egyáltalán ennyi pénze?

— Ugyan, egy vasam sincs.

— Hát akkor, miért végrendelkezik?

— Hogy lássák, szívem, az van.

A székely meg a fia megy az erdőbe gombát szedni a fiú talál a bokorban egy rozsdás puskát, kérdezi az apjától:

— Mi ez édesapám?

Erre az öreg:

— Hát trombita. Majd fogja és a szájába teszi es fújni kezdi, erre az eldurran. Az öreg szája a fülig reped. A fiú megszólal:

— Hiába nevet édesapám, én azért megijedtem!

A székely paraszt megy a szekéren. Egyszer csak megáll a ló. Mondja a paraszt neki -GYÍ!- de a ló nem mozdul. Megint mondja neki -GYÍ!- a ló továbbra sem mozdul. Leszáll a szekérről, előre megy. Látja, hogy egy mély-séges szakadék szélén állnak. Odafordul a lóhoz:

Helyesbíték Hó.

Székely ül a kút kávján, szájában az új pipája. Meglátja az anyjuk és imígyen kezdé dorgálni párját:

— Oszk apjuk, nehogy beejtsd a pipát a pófádbú a kútba!

Mire az öreg:

— áááá

A székely nyugodtan pipázik a kapu előtt mikor látja, hogy a felesége sírva rohan felé:

— Uram a Sára terhes!

— Az az ő dóga. — dörmögi a székely

— De tőled van a gyerek!

— Az az én dógom.

— Uram viszem a kutyát és a Tiszába vetem magam!

— A kutya marad, a többi a te dógod.

Két székely barkobházik:

— Hmm....Göndörödik?

— Hmmm.. Igen!

— TcTcTc..Bodorodik?

— Hmm.. Igen!

— Sss.. Pödörödik?

— Hmm...Igen!

— Akkó DNS molekula..

Megharagszik a székely cipész a segédjére, hozzávágja a kaptafát. Elhajol a gyerek, s pont belép a székely felesége. Képen találja a kaptafa. Mire a székely:

— Így is jó.

A székely meg a fia az érett gyümölcsöket szedik össze a kertben. A fiú megkérdezi:

- Mi lesz ebből a sok gyümölcsből, édesapám?

- Hát ha anyád meggyógyul, akkor lekvár, ha nem, akkor pálinka.

- Miért nem vesz a skót hűtőszekrényt?

- Mert nem hiszi el, hogy elalszik a lámpa, ha becsukja az ajtaját.

Augusztus 1. hétfő Augusztus 2. kedd Augusztus 3. szerda

A műsoridőt magyarországi időzónában adjuk

00:55 Himnusz
01:00 Híradó
01:15 Angol nyelvű hírek
01:30 Szenes Iván írta zenés sorozat, minden korosztályt telibe talál.
02:20 Külvárosi legenda, magyar film (fekete fehér)
03:40 Magyar Elsők Az első magyar autóverseny
04:05 Már egyszer tetszett Slágertévé válogatás
05:00 Híradó
05:15 Angol nyelvű hírek
05:25 Múzeumtúra francia módra, Nemzeti Audióvizuális Intézet
05:50 Balatoni utazás (Ahol a gyógyvizek fakadnak Magyar ismeretterjesztő Hévíz 1854-ben már létezett, de még nem épült köré ekkora idegenforgalom.
06:20 A farkasok földjén Magyar ismeretterjesztő film
06:50 Ridikül Mentőv stresszhelyzetben
07:50 A MAGYAR MÉDIA MECENATÚRA TÁMOGATÁSÁVAL Ég és föld között --- Makovecz Imre (2016) a templomépítő, aki az egész Kárpát-medencében emelt templomokat, és a gondolkodó magyarságában elkötelezett alkotót és közéleti embert.
08:45 Német nyelvű hírek
08:50 Kínai nyelvű hírek
08:55 Orosz nyelvű hírek
09:05 Világ
09:30 Summa
09:55 Öt kontinens
10:20 Vallási műsor
10:50 Vallási műsor
11:15 Angol nyelvű hírek
11:30 Külvárosi legenda (1957) (fekete-fehér) Magyar film Szereplők: Tordy Géza (Ambrus Pista), Töröcsik Mari (Benkőné, Annus),
13:00 HÍRADÓ
13:20 Médiaklikk
13:40 Öt kontinens
14:10 Múzeumtúra - francia módra - A Moulin Rouge Francia dokumentumfilm-sorozat Tartanak velünk a világ leghíresebb kabaréjába!
14:40 Itthon vagy!
15:05 Roma Magazin
15:35 Domovina Szlovák nyelvű nemzetiségi magazin
16:05 Balatoni nyár
16:50 Időjárás-jelentés
18:00 Újkigyós - 200 éve Békés megye szívében Magyar ismeretterjesztő film Az életet a föld szerete, a munka megbecsülése, a családi összetartás, a hagyományos értékek megtartása és továbbörökítése jellemezte, és jellemzi ma is.
19:00 Hogy volt?! (2013) Turay Idára emlékezünk
19:55 Már egyszer tetszett! (2010) Slágertévé válogatás A mai adásunk slágereink fővárosáról, Budapestről szólnak
21:00 HÍRADÓ
21:30 Munkaügyek - IrReality Show Közhasznú munka
22:00 Tűzvonalba Ütközések magyar tévé-filmsorozat. Terv készül Lucky aktivizálásáról.
22:55 Ridikül
23:55 Család-barát válogatás

00:55 Himnusz
01:00 HÍRADÓ
01:15 Angol nyelvű hírek
01:30 Csak színház és más semmi
02:25 Nagyvizit
Magyar tévéjáték
03:50 Magyar elsők Az első magyar villamosjárat Magyar ismeretterjesztő
04:05 Dallamról dallamra „Legyen a Horváth kertben Budán...” - Lajtai Lajosra emlékezünk
04:30 Dallamról dallamra Emlékeztet színházi pillanatok Dalok a Lili című operett 1969-es színházi előadásból.
05:00 HÍRADÓ
05:50 Család-barát válogatás
06:45 RidikülKülföldön élni
07:40 Újkigyós --- 200 éve Békés megye szívében Magyar ismeretterjesztő film A helyiek vendégszeretete, a kigyósi kolbász és szilvapalinka olyan vonzerőt jelent a településen, amiért érdemes ellátogatni
08:40 Német nyelvű hírek
08:45 Kínai nyelvű hírek
08:50 Orosz nyelvű hírek
09:00 Család és otthon
09:25 Minden tudás
09:50 Térkép
10:15 Vallási műsor
10:45 Vallási műsor
11:15 Angol nyelvű hírek
11:30 Nagyvizit (1981) Magyar tévéjáték Nagyvizitből készült tévéjáték egy képzeletbeli kórház sebészetének négygyas kórtermében játszódik
13:00 HÍRADÓ
13:20 Életkor
13:40 Térkép
14:10 Magyar gazda
14:35 Srpski Ekran Szerb nyelvű nemzetiségi magazin
15:05 Unser Bildschirm Német nyelvű nemzetiségi magazin
15:35 Útravaló
15:50 Balatoni nyár
16:45 Időjárás-jelentés
17:50 CIGÁNY HOLOKAUSZT EMLÉKNAPJA Megöltétek ártatlan családom...Magyar dokumentumfilm Rendezte: Jancsó Miklós
18:30 Andorra a Pireneusok törpe állama Magyar ismeretterjesztő A műsor a törpeállamot mutatja be, az európai kontinens legmagasabban fekvő fővárosát, megismerhetik az ország történetét.
18:55 Hogy volt?! Hívősvölgyi Ildikót köszöntjük
19:55 Dallamról dallamra Legyen a Horváth kertben... - Lajtai Lajosra emlékezünk
20:25 Dallamról dallamra Emlékeztet színházi pillanatok Dalok a Lili című operett 1969-es színházi előadásból.
21:00 HÍRADÓ
21:30 Munkaügyek - IrReality Show Gyerekbarát iroda Albert nem mindennapi fogással büszkélkedhet: egy pesti varrodában egy csapat manilai kisfiút talált.
22:00 Tűzvonalba (2008) Hazugságok Magyar tévéfilmsorozat
23:00 Ridikül
23:55 Család-barát válogatás

00:55 Himnusz
01:00 HÍRADÓ
01:15 Angol nyelvű hírek
01:30 Szabadság tér '56
02:15 A kormányzó (1968)
03:25 Ízörzök (2012) Tótszerdahely
04:05 Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztivál (2016)
05:00 HÍRADÓ
05:15 Angol nyelvű hírek
05:25 Múzeumtúra - francia módra A Lutécia Szálloda
05:50 Család-barát válogatás
06:45 Ridikül Rend a lelke mindennek
07:40 Megöltétek ártatlan családom...Aroma holokaust (1994) És 50 év után talán megtörhetjük a gyászt, vagy el-sirathatjuk nyilvánosan is a halottainkat.”
08:20 Besztercebánya - Banská Bystrica, 1999 Magyar ismeretterjesztő Máttyás királyunk ugyan-csak felvidéki bányái között kiemelt helyen jegyezte a települést
08:55 Német nyelvű hírek
09:00 Kínai nyelvű hírek
09:05 Orosz nyelvű hírek
09:15 Esély
09:40 Kék bolygó
10:05 Nagyok Magyar Zoltán Ugron Zsolna író a nemzet sportolójával, olimpiai és világbajnok tornásszal beszélget arról, hogy merre megy tovább a magyar tornasport.
10:35 Vallási műsor
11:00 Vallási műsor
11:30 Angol nyelvű hírek
11:45 A kormányzó (1968) A cári Oroszország egyik kormányzója a sztrájkoló munkások közé lövet.
13:00 HÍRADÓ
13:25 Rejtélyes XX. század - Kun Miklós műsora (2016)
13:55 Nagyok Magyar Zoltán
14:25 Kárpát expressz
14:50 Hrvatska Kronika (Feliratos) Horvát nyelvű nemzetiségi magazin
15:20 Ecranul Nostru (Feliratos) Román nyelvű nemzetiségi magazin
15:50 Balatoni nyár
17:50 A HUMÁN NUM NAPJA Raoul Wallenberg 100 éve született (2012), születésére emlékeztek a centenárium alkalmával Budapesten és 10 évvel ezelőtt Linköpingben.
18:20 A Madách-kastély újjáélesztése Szlovákiai magyar ismeretterjesztő film
19:00 Hogy volt?! Bács Ferenc születésnapjára
20:00 Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztivál (2016)
21:00 HÍRADÓ
21:30 Munkaügyek - IrReality Show Gyerekbarát iroda Albert nem mindennapi fogással büszkélkedhet: egy pesti varrodában egy csapat manilai kisfiút talált.
22:00 Tűzvonalba (2008) Tisztáldozat
22:55 Ridikül
23:55 Család-barát válogatás

Augusztus 4. csütörtök

00:55 Himnusz
01:00 Híradó
01:15 Angol nyelvű hírek
01:30 A Bagi Nacsa Show
02:25 A lőcsei fehér asszony Magyar tévéfilm Maár Gyula Jókai regényéből készítette a tévéfilmet Töröcsik Mari főszereplésével.
04:05 Slágertévé
05:00 HÍRADÓ
05:15 Angol nyelvű hírek
05:50 Család-barát válogatás
06:45 Ridikül Nagy elődök, mai utódok
07:40 A MAGYAR MÉDIA MECENATÚRA TÁMOGATÁSÁVAL Méregzöld mesék - Civilek a famaffia ellen (2015) Román ismeretterjesztő film A károsultak, áldozatok többsége csendes félelemben él, azon kevesek azonban, akik végső elkeseredésükben vállalták arcukat, méregzöld történeteket meséltek.
08:30 Német nyelvű hírek
08:40 Kínai nyelvű hírek
08:45 Orosz nyelvű hírek
08:55 Iskolapad
09:20 Élő egyház
09:40 Virágzó Magyarország Hajdúböszörmény Magyar ismeretterjesztő sorozat A terület az őskor óta lakott.
10:05 Vallási műsor
10:35 Vallási műsor
11:05 Angol nyelvű hírek
11:20 A lőcsei fehér asszony Magyar tévéfilm Lőcse városát a németek ostromolják. Korompayné eladja a várost a császárnak, Töröcsik Mari főszereplésével.
13:00 HÍRADÓ
13:20 Unió
13:40 Összhang (A Kárpát-medence zenéje, 2010)
14:10 Magyarország 2000 - Családi krónikák (1999) A Haszmann család hármashűsége, melyet méltó módon megkoronáztak egy népfőiskolával Magyar ismeret-terjesztő sorozat
14:40 Kosár
15:05 P'amende
15:35 Magyar elsők (2004) Az első magyar tévéadás Magyar ismeretterjesztő A sorozat ezen epizódja az első magyar tévéadás megszületését követi végig.
16:00 Balatoni nyár
16:50 Időjárás-jelentés
18:00 A MAGYAR MÉDIA MECENATÚRA TÁMOGATÁSÁVAL Méregzöld mesék - Civilek a famaffia ellen Román ismeretterjesztő film Hans Hedrich igazi transzilván: édesapja szász, édesanyja magyar.
19:00 Hogy volt?! 90 éve született Kabos László!
20:00 Szenes Iván írta Zenés filmsorozat A Szenes dalok a magyar kultúra szerves részévé váltak
21:00 HÍRADÓ
21:30 Munkaügyek - IrReality Show (2012) 45. rész: Katalin románca
22:00 Tűzvonalba A titkosszolgálat megköszöni Bordás megérti, hogy ismét Herceg kezében futnak össze a szalak.
22:55 Ridikül
23:55 Család-barát válogatás

Augusztus 6. péntek Augusztus 6. szombat Augusztus 7. vasárnap

00:50 Himnusz
01:00 Híradó
01:15 Angol nyelvű hírek
01:25 Gasztroangyal Vidék a fővárosban
02:20 bakaruhában magyar filmdráma
03:55 magyar elsők Az első magyar rendőrök.
04:10 Csináljuk a fesztivált
05:00 Híradó
05:15 Angol nyelvű hírek
05:25 Múzeumtúra - francia módra
05:50 Család-barát válogatás
06:45 Magyar történelmi arcképcsarnok Tisza István (1861-1918) Magyar ismeretterjesztő Két ízben a Magyar Királyság miniszterelnöke volt.
07:05 Öt kontinens
07:35 A MAGYAR MÉDIA MECENATÚRA TÁMOGATÁSÁVAL Hunnovációk (2015)
08:25 Német nyelvű hírek
08:35 Kínai nyelvű hírek
08:40 Orosz nyelvű hírek
08:50 Kosár
09:15 Itthon vagy!
09:40 Szeretettel Hollywoodból
10:10 Öt kontinens
10:40 Nagyok Ugron Zsolna író a nemzet sportolójával, olimpiai és világbajnok tornásszal beszélget lehetetlenről, le-győzhetetlenről, harcokról és a győzelmek áráról.
11:10 Angol nyelvű hírek
11:25 Lángok (1940) Magyar film Szereplők: Jávör Pál (Mátrai Péter), Mezey Mária (Barbara), Barbara nem szerelemből lett Bogáti Gábor bankigazgató felesége.
13:00 HÍRADÓ
13:20 Novum
13:50 SZIGETVÁROSTROMÁNAK 450. ÉVFORDULÓJA Szigeti veszedelem Konrád Ignác festőművész életműve a szigetvári ostrom ön-feláldozásra kész hőseinek tiszteletét közvetíti. A film Konrád Ignác művészetének, valamint a katona és a költő Zrínyieknek tiszteleg.
14:35 No de Alízka!... Beszélgetés Inkey Alice fotográfussal Magyar portréfilm Alice édesapja híres fotóművész volt, Inkey Tibor
15:10 Hogy volt?! Simándy József emlékére Az első operaházi premier-jével, a Lohengrinnel már hatalmas sikert aratott, mégis a legfontosabb alakításának Erkel Ferenc Bánk bánjának címszerepét tartják.
16:10 Balatoni nyár
18:0 Szabadság tér '56
19:00 Mindenből egy van (2015) 1. A randi, 2. Utazási
20:00 Csináljuk a fesztivált! - Válogatás (2007)
21:00 HÍRADÓ
21:30 Munkaügyek - IrReality Show (2012) X i a n Yeng International
22:00 Tűzvonalba Az éjszaka császára
22:55 A Bagi Nacsa Show
23:50 Ugye táncolsz még...
00:20 Legenda válogatás

00:00 Egy cseppnyi Magyarország - A Vértes
00:55 Himnusz
01:00 HÍRADÓ
01:10 Angol nyelvű hírek
01:20 Hogy volt?! Simándy József emlékére
02:15 Egy tálcse 1941 Magyar játékfilm
03:40 Virágzó Magyarország Budakeszi
04:00 Slágertévé
05:00 HÍRADÓ
05:10 Angol nyelvű hírek
05:20 Múzeumtúra A Severes-i Porcelángyár
05:50 Balatoni utazás A kultúra tava Ismeretterjesztő Festetics György Keszthelyen megalapította a Helikon ünnepségeket. A Helikon körnek olyan neves alkotók voltak tagjai, mint Kisfaludy Sándor, Berzsenyi Dániel, Kazinczy Ferenc vagy Csokonai Vitéz Mihály.
06:25 Gasztroangyal Vidék a fővárosban Marcsi útra kel, hogy meglátogassa a közreműködő termelőket, majd egy rendelést is segít összeállítani, végül pedig eljuttatni a címzetteknek.
07:25 Szigeti veszedelem Magyar ismeretterjesztő A film Konrád Ignác művészetének, valamint a katona és a költő Zrínyieknek tiszteleg.
08:10 Német nyelvű hírek
08:20 Kínai nyelvű hírek
08:25 Orosz nyelvű hírek
08:35 Profit7
09:00 Élő örökség
09:30 Novum
10:05 Térkép
10:30 Angol nyelvű hírek
10:45 A Dal 1. elődöntő 10 dalból ötöt a zsűri, egyet a nézők juttatnak majd tovább a középdöntőbe.
13:00 HÍRADÓ
13:20 Nagyok /ism./
13:50 Szabadság tér '56
14:40 Ég és föld között - Makovecz Imre életének csomópontjaitragadja meg.
15:35 Védőszárnyak - Baltik Air Policing Magyar dok.film
16:25 Balatoni nyár
17:50 Öt kontinens
18:25 Szerelmes földrajz „Belőle nőtem én...” - Novák Katalin
19:00 Gasztroangyal Vidék a fővárosban
19:55 „A zene az kell” Klezmer zene a zsidó kulturális hagyományok egyik legfontosabb letéteményese. Jávör Ferenc „Fegyva” pedig egyike Közép-Európa legtermékenyebb és rendkívüli zeneszerzőinek.
20:25 „A zene az kell” Szörényi művek
21: HÍRADÓ
21:30 1956-60 A FILMMŰVÉSZET TÜKRÉBEN In memoriam Rác Sándor
22:00 Egy gádzsó utazása Romanisztikában Cigánylányok
22:55 Öt kontinens
23:25 Lélek Boulevard-Barkó Judit műsora
Prof. Dr. Kálmánchey Rozália orvos

apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések

Melbourne

HÁZTETŐFESTŐ, magyarul beszélő háztető restaurátor Melbourneben. Reg. tetőrestaurátor. 1979 óta bizalommal fordultak hozzám terracotta és betoncserepű háztulajdonosok a tető problémáikkal. A háztetőről magas víznyomással a mohát eltávolítottam (*vegyszer nélkül*). Figyelem, a víztíllalom rám nem vonatkozik! A tetője lehet terracotta vagy betoncserep. Színes cementtel kúpcserépeit (*dudacserepeit*) átcenteztem, a törött cserepeket, mind kicserélem vagy leraasztom. A terracotta cserepet leglazítom vagy a mohanövést gátló vegyszerrel bevonom, a betoncserep tetőjét szükség esetén az ön által választott színnel befestem és glazúrozom is. Ha a tető közötti pléh völgy rozsdás és a kémény körül is a pléh rozsdás és már folyik, ezt is mind kicserélem. Szélvihar okozta kárt a tetőn gyorsan rendezem és nyugtát adok a biztosító részére. Amennyiben garázs, verenda, carport vagy ehhez hasonló épületen tetőproblémája van, hullámvas, decking stb. szükség esetén megjavítom, kicserélem, átfestem. Használok Zinalum Colorbond anyagot. Öreg Fiberglass tetőt kicserélem új Fiberglassra vagy Laserlite-ra, hasonló anyaggal is. Szükség esetén darab vízcsatornát is kicserélek. Csatorna kitarítást is végzek (*szükséges ez a tűzveszély esetén*). Padlás forgó levegőzöt is berakok a tetőbe. Bármilyen tető problémája van, bizalommal forduljon Jánoshoz. Amennyiben sürgős szolgálat kell, hívjon reggel 7-8 óra között, Melbourne 80 km-es körzetében és Geelongban is, vagy hívja magyarul-angolul a 9318-5103 vagy mobilon 0422-770-957. Ha nem jelentkezik, hagyja üzenetrögzítőn az ön telefonszámát és visszahívom.

MAGYAR fogtechnikus nemcsak Gardenvale-i rendelőjében fogad ügyfeleket, de kérésre — előzetes megbeszélés szerint — saját otthonában is felkeresi. Telefonon 9596-6611 (Melbourne). Kérje Izabellát.

HÁZAK, hozzáépítések, beázott tetők, stancok javítását, bejárati ajtók (fixing lock up), konyhák, fürdőszobák átalakítását vállaljuk. Hívja Józsit a 9547-2453 (Melbourne) telefonszámon.

AUGUSZTUSTÓL KIADÓ egy, a hálószobák kivételével teljesen bebutorozott 5 hálószobás, két fürdőszobás, két WC-s és két nappalis házban három szoba. Csendes, családias kerület (Langwarrin), 10 percre a frankstoni tengerparttól, 5 percre a Karingal Hubtól és az EastLink a Monashba való ki/be csatlakozási pontjától. Ideális házaspárnak vagy egyedülálló férfinak vagy nőnek egy barátságos, tiszta háztartásban. Heti bér \$170.-, a költségek nélkül. Bővebb felvilágosítás tel.: 0419 197-962 vagy Skype Justin.varga79.

Melbourne Melbourne Melbourne

Sonkavásár GRÜNER HENTESÜZLET *Delicatessen*

227 A Barkly St., St. Kilda
Telefon/Fax: 9534-2715.
**Grüner Péter és munkatársai
várják önöket
az új évben is**

BEJÁRÓ TAKARITÓNÓT keresünk heti 2-3 napra (hétfő, csütörtök és péntek) Caulfield-i otthonunkba. Csak megbízható, szorgalmas és gyakorlott személy jelentkezését várjuk. Kérjük hívja a (03) 9525-8408 számot.

PAPLANT, dunyhát, párnát, ágyszőnyeget legolcsóbban a készítőnél szerezheti be. Régi paplanját, párnáját kívánsága szerint újjalakítjuk. Nagy választék importált selyembrokat, damaszt, argin, polieszter és cotton anyagokban. Abroszok, törülközők raktáron. **SCHWARCZ PAPAN**, 458 Glenhuntly Rd., Elsternwick. Tel.: 9523-6616 (Melb.) Előzetes megbeszélésre vasárnap is kinyitunk.

VÍZ- és GÁZVEZETÉK szerelő. Ed Wettenhall. Gyors, pontos, olcsó. Wettenhall Plumbing Lic. No. 102602 Mobile: 0400 059-290

BOYD VARJU & ASSOCIATES
Magyarul beszélő könyvelő / adószakértő adók, nyugdíjak, vállalkozások, befektetések. Mi jövünk Önhez. Varju Péter 0431 133-550
boydvarjuassociates@gmail.com

LÁSZLÓ MAGÁNNYOMOZÓ
Személyes ügyek nyomozása
Házasságtörés titkos megfigyelése
0451 146-665 (Melbourne)

Magyar állampolgársági és útlevélkérelmek, ausztrál vízumügyek, NAATI fordítások.
Hajdu Gábor
(MARN: 0962683)
www.gaborhajdu.com.au
gh@netspeed.com.au

BELLA MARINA magyarul beszélő ügyvédnő

Forduljon hozzám bármilyen törvényes ügyével

- * Végrendelet készítése, végrehajtása, megtámadása
- * Örökség ügyek
- * Ingatlan adás-vétele és bérlése
- * Ingatlan vétel finanszírozása
- * Váloperek és családi ügyek
- * Pereskedés
- * Követségi hitelesítés

Fogadok ügyfeleket **CAULFIELDI** irodámban
Bambra Rd. Caulfield Victoria 3162
Telefon: (03) 9505-4999 Fax: (03) 9505-4899
E.Mail: marina@bellalawyers.com.au

MOVING OVERSEAS?

- Working with the Hungarian community since 1970!
- Specialist international mover
- Door to door service
- High quality packing
- Cars & Motorbikes
- Secure Storage
- Trust our 40 years experience

Call for an obligation free quote ☎
1300 789 322
www.ossworldwidemovers.com

Sydney

SYDNEY UPPER NORTH SHORON élő 69 éves hölgy ezúton keresi a környéken élő hasonló korú magyarok társaságot közös programokra.
E-mail: mohary1@bigpond.com
vagy mobil: 0435- 479- 965

KÖZÉPKORÚ intelligens nő éjszakai felügyeletet, főzést, vásárlást vállal különálló lakrészért vagy lakásért. Hívjon: 0450 265-317 számon (Sydney)

Sydney

SYDNEYBEN élő 30 év körüli csi-nos hölgy keres 30 és 43 év körüli férfit párkapcsolat céljából. Kedves, aranyos, humoros, vidám természetű, keresi ugyanilyen karakterű férfi társaságát. Bemutakozásodat és fényképedet erre az email címre kérem: gyongyvirag5@gmail.hu

Tisztelettel és szeretettel meghívjuk Önt és kedves Családját
a **2016. július 31-én** rendezendő

Katolikus Ebédre

DMSZ, 31 Glendenning Road, Glendenning

Az ebéd 1.30-kor kezdődik. Jegyek kaphatók:
Bejczy Erikánál (9628-7027), Hollai Annánál (0401579806) és Horváth Olgánál (9584-0348).

Az ebédet követően kulturális programra és tombola húzásra kerül sor.

A Magyar Élet Kiadóhivatalának

Melbourne: P.O. Box 210, Caulfield, VIC 3162
Sydney: 22 Marinella St. Manly Vale, NSW 2093

Megrendelem

A Magyar Életet évre. Mellékelek \$-t.

Előfizetési díj egész évre (50 szám), GST-vel együtt \$ 200.-

Félévre (25 szám), GST-vel együtt \$ 100.-

Külföld egy évre \$ 300.-, NZ \$ 250.-

A Magyar Életnek régi előfizetője vagyok

új előfizető vagyok

Név.....

Cím.....

..... Postcode.....

A csekket HUNGARIAN LIFE névre kérjük kiállítani. MONEY ORDER átutalása esetén kérjük ne felejtse el a postán kapott nyugtát a fenti címre, hozzánk elküldeni. A nevet és címet olvasható nagybetűkkel kérjük kitölteni. Címváltozás esetén szíveskedjék a régi címet is közölni.

Bank útján való (Direct Debit) átutalás:
National Australia Bank
Account Name – Hungarian Life Publishing
Account number – 03 839 5722
BSB number – 083 231